

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Datum:
2023-09-04

Diarienummer
23-026-S15

1 (47)

Ansökan om stöd

En blind fläck - tjejer i gängkriminella miljöer, 23-026-S15

Utllysning: Innovativ arbetsmarknadsetablering, 23-026

Uppgifter om stödsökanden

Organisationsnamn: GÖTEBORGS KOMMUN

Organisationsnummer: 212000-1355

Utdelningsadress: 404 82 GÖTEBORG

Kontonummer: 5557-9791

Behörig företrädare med behörighet att signera ansökan om stöd: Fredrik Johansson

E-post: fredrik.johansson@socialnordost.goteborg.se

Telefonnummer: +46722558684

Uppgifter om projektet

Namn på projektet: En blind fläck - tjejer i gängkriminella miljöer

Specifikt mål: E1

Projektperiod: 2023-12-01 - 2025-11-30

Region: Västsverige

Antal deltagare: 50, varav 50 kvinnor och 0 män

Planerad första dag med deltagare: 2024-02-01

Ansvarig enhet: Socialförvaltning Nordost/UngNordost

Utdelningsadress: Box 47107, 402 58 Göteborg

Besöksadress: Rullagergatan 9, 415 26 Göteborg

Behörig företrädare med behörighet att signera ansökan om utbetalning: Andreas Vetterberg

E-post: andreas.wetterberg@socialnordost.goteborg.se

Telefonnummer: +46728553652

Kontaktpersoner för projektet

Projekt

Namn: Inger Jayakoddy
E-post: inger.jayakoddy@socialnordost.goteborg.se
Telefonnummer: +46702802208

Ekonomi

Namn: Fredrik Nilsson
E-post: fredrik.nilsson@socialnordost.goteborg.se
Telefonnummer: +46707435537

Problemformulering

Beskriv det problem som projektet vill lösa.

Gängkriminalitet är relationsbaserade nätverk där medlemmarna följer sanktionerade normer och regler. Att bryta mot dessa kan leda till verdegällning och hot om livet.

Den här projektansökan handlar om tjejerna som växer upp, lever i eller på annat sätt har anknytning till den gängkriminella miljön. Dessa tjejer är många gånger osynliga och "går under radarn" och förblir därför oupptäckta av polis, socialtjänst, hälsovård och andra aktörer. Det finns, enligt polisen, en blind fläck hos samhällsaktörer när det gäller tjejerna i den gängkriminella miljön. Slutsatserna i NOA:s studie Kvinnors inverkan och delaktighet i det grova våldet i kriminella miljöer (2022) är att kvinnor är både möjliggörare och offer för det grova våldet i kriminella miljöer; kvinnors kriminalitet inte uppmärksammas av socialtjänst, skola, fritid etcetera; kvinnors identifierar sig sällan som kriminell och deras vägar ur kriminalitet skiljer sig därför från männen. Kunskapen och informationen om kvinnors delaktighet i det grova våldet är, enligt rapporten, mycket låg. Detta antas bero på en generell föreställning om kvinnor som offer, vilket medfört att polis och andra myndigheter inte har uppmärksammat kvinnors agerande i kriminella miljöer. Enligt studien har kvinnor en aktiv roll i den kriminella verksamhetens planering och logistik. "Det är vanligtvis inte kvinnorna som utövar det faktiska våldet. Det är inte en kvinna som avfyra ett vapen eller utlöser en sprängladdning, men kvinnorna är på en rad olika sätt behjälpliga i utövandet av det grova våldet. De förvarar och transporterar vapen, lockar fram offer, hetsar och kan vara drivande i konflikter, skyddar brottslingar, deltar i och driver annan kriminell verksamhet som är en del av den ekonomiska motorn bakom det grova våldet" (Ibid).

POLISEN KARTLÄGGNING

Inom Polismyndigheten används cylindermodellen som ett verktyg för lägesbild över allt från de tyngre kriminella till den så kallade svansen till de kriminella nätverken. I den senaste versionen så återfinns 296 kvinnor av sammanlagt 8696 inrapporterade individer. Vilket i NOA:s studie uppskattas som en underskattat siffra. Antalet kan bero på att indikatorerna i modellen inte är anpassade för att fånga in kvinnor. En annan förklaring kan vara att kvinnor sällan registreras i samband med brott och kriminella miljöer och därmed inte fångas in i modellen. I en sammanställning av NOA kring skjutningar i ett kriminellt sammanhang visar att under 2021 utgör kvinnorna 2,5 % av de misstänkta som registrerats i ärendena. En fjärdedel av alla målsägande i dessa skjutningar är kvinnor och 60 % av dessa är närstående till den primära måltavlan. Även i arbetet med krypterade appar finns kvinnorna närvarande men inte som innehavare av de krypterade apparna. Kvinnorna omnämns i stället i materialet kopplat till bland annat logistik, förvaring av narkotika etcetera. Kvinnorna har även i vissa fall fått ansvar för vissa kriminella verksamheter när en man av olika anledningar inte kunnat. Kvinnor kan även användas som så kallade "Golare" vilket är ett uttryck för att locka fram en person (man) som ska skrämmas, skadas eller mördas. Det innebär att kvinnor alltså ingår i planeringen av mordplaner. Kvinnorna får ibland betalt för att utföra uppdraget men kan även bli både tvingade och göra det frivilligt. I materialet från Encrochat finns det även kommunikation som visar på att kvinnorna är offer för bland annat sexuellt utnyttjande.

Bilden från polisen bekräftas även av Åklagarmyndigheten som ser en trend där kvinnor går från en mer passiv förvarare av vapen/narkotika till en mer aktiv roll i kriminella kretsar. Rollen kan handla om en mer aktiv roll i exempelvis penningtvätt. Trots ett ökat antal kvinnor i samband med brott så döms inte kvinnor i samma utsträckning som män. Rapporten hänvisar till en studie av Brå där skillnaden i domar mellan kvinnor och män tydliggörs. I många fall där en man och en kvinna är åtalade så döms endast mannen, är däremot två män åtalade på liknande grunder döms båda. (NOA 2022)

Medfinansieras av
Europeiska unionen

EN BLIND FLÄCK

Förstudien En blind fläck (ESF Dnr: 2022/00064) som bygger på en omvärldsanalys, målgruppsintervjuer och en LFA workshop (Logical Framework Approach) med representanter från olika samhällsaktörer kom fram till liknade slutsats; att tjejer som befinner sig i eller nära den gängkriminella miljö är osynliga. Tjejerna, det vill säga, flickvänner, fruar, systrar, kusiner, vänner och mammor till gängkriminella män, ses generellt som offer. Såväl som tjejer som inte är uppvuxna i de utsatta stadsdelarna men som av andra anledningar är i en utsatt situation och dras in i miljöerna genom exempelvis nattklubbar, hotellfester som anordnas av gängkriminella, i samband med droghandel eller andra riskmiljöer. Tjejernas situation uppmärksammas inte i tillräckligt hög grad och utsattheten de eventuellt befinner sig i förbises ofta, likaså rollen tjejerna spelar i den organiserade brottsligheten. För att förhindra ett långvarigt socialt och ekonomiskt utanförskap hos målgruppen behöver situationen för tjejer som bor eller befinner sig i den gängkriminella miljön uppmärksammas. Detta förutsätter utvecklingen av nya angreppssätt, nya verktyg och ny kompetens som fångar upp och anpassas efter målgruppens situation och behov.

Tjejernas roll i organiserad brottslighet såväl som i den gängkriminella miljö har fått lite utrymme i forskning. Den generella föreställningen är att de är underlägsna sina män, pojkvänner, bröder etcetera och spelar en passiv roll i den gängkriminella miljön. Förstudien belyser hur patriarkala könsnormer dominerar föreställningen om tjejernas underlägsenhet och offerposition. Den generella föreställningen är att kvinnor saknar både kunskap och förmåga att aktivt delta eller bidra till gängens kriminella verksamhet. Förstudiens intervjuer med unga kvinnor visar att tjejerna är väl medvetna om deras osynlighet och att det är en position som utnyttjas av såväl dem själva som de kriminella gängerna. Synen på tjejerna begränsar inte bara samhällsaktörernas förmåga att förstå problemets komplexitet utan också möjligheterna att utveckla strategier och insatser för att förhindra och förebygga att unga kvinnor från gängkriminella miljöer hamnar i långvarigt socioekonomiskt utanförskap. Genom att inte agera och utveckla förmåga och verktyg att upptäcka och stödja kvinnorna mot ett hållbart samhällsliv, utbildning och arbete riskerar därför att fortsätta gynna den organiserade brottsligheten. Konsekvenserna blir att allt fler unga tjejer riskerar att glida in i organiserad brottslighet och allt fler barn riskerar att födas in i en gängkriminell miljö och livsstil. Genom en djupare och mer effektiv samverkan för att nå och vidare ge stöd till målgruppen minskas även risken för att långvariga sjukskrivningar som en effekt av exempelvis våldsutsatthet.

Sverige är i likhet med andra stater som förbundit sig till FN:s konvention om barnets rättigheter skyldiga att vidta alla lämpliga åtgärder för att skydda barn och unga mot alla former av våld, skada, övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande (Artikel 19). Barn ska även skyddas från sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi (Artikel 34). Barn har även rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt till rehabilitering (Artikel 24). Sedan 2017 finns en nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor som är styrande för regeringens arbete. Där ingår insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld samt prostitution och människohandel. Den nationella strategins fyra politiska målsättningar handlar om ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld, förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn, effektivare brottsbekämpning och en förbättrad kunskap och metodutveckling. Strategins målsättningar går i linje med projektets mål kopplat till unga tjejer som växer upp, lever i eller har anknytning till den gängkriminella miljön.

Projektansökan ligger i linje med ESF+ programmets målsättning vad gäller social innovation. Då kunskapen om situationen för unga tjejer i riskzon för utsatthet och exploatering av gängkriminalitet, och därmed även praktik för att fånga upp och erbjuda stöd, är bristfällig så krävs nya lösningar, med andra ord social

Medfinansieras av
Europeiska unionen

innovation. Behovet av nya sociala lösningar i form av effektiv samverkan mellan fler samhällsaktörer inklusive polis, socialtjänst, hälso-sjukvård, skola, fältarbetare, arbetsförmedling, räddningstjänst etcetera behöver utvecklas för att förhindra att unga tjejer från områden med stora socioekonomiska utmaningar, och som påverkas negativt av gängkriminalitet, hamnar i ekonomisk utsatthet som ett resultat av skolavhopp, psykisk ohälsa och arbetslöshet. Med det här projektet vill vi undersöka hur det förebyggande arbetet och stödinsatser kan utformas genom att utveckla och testa praktiska verktyg. Vi vill tillsammans med hälso-och sjukvård, polis och socialtjänst skapa samsyn och nya samverkansvägar. Projektet vill utöka resurser för att upptäcka unga tjejer i den gängkriminella miljön som är i riskzon för kriminalitet, utanförskap samt för att utsättas för sexuellt våld och exploatering och stödja dem mot utbildning, arbete och självständighet.

Beskriv de huvudsakliga orsakerna till problemet.

ORSAKER PÅ STRUKTURNIVÅ

Boendesegregationen i Sverige innebär att 13,5 procent av landets befolkning lever i områden med socioekonomiska utmaningar. Det motsvarar cirka 1,4 miljoner människor. Utmärkande för områden med ekonomiska utmaningar är att befolkningen har en låg ekonomisk standard. Det vill säga en årsinkomst under 60 procent av genomsnittet. Utbildningsnivån är mycket lägre än genomsnittet i landet och fler är i behov av ekonomiskt bistånd. Arbetslösheten är högre än genomsnittet, likaså förekomsten av social problematik i form av missbruk, våld i hemmet, fysisk och psykosocial ohälsa. Därtill är andelen personer med utländsk bakgrund högre i dessa bostadsområden. (Delmos årsrapport 2021). Andelen barn och unga som växer upp i fattigdom är mycket hög. Många av dessa områden finns också i polisens lista över utsatta, eller särskilt utsatta, områden. Det är områden där kriminaliteten utövar en stark påverkan på den sociala kontexten och där det finns en hög koncentration organiserad brottslighet. Totalt bedöms 60 områden i Sverige "ha en kriminell påverkan i lokalsamhället av den allvarlighetsgrad att de bör inkluderas i den nationella lägesbilden" (Kriminell påverkan i lokalsamhället, NOA 2019). Rädda barnens statistik från 2019 visar att för Göteborg, som är det storstadsområde i Sverige med näst högst andel barn som lever i ekonomisk utsatthet, att 50 procent av dessa barn lever i utsatta bostadsområden i nordöstra Göteborg (Barnfattigdom i Sverige, Rädda Barnens årsrapport 2021). Det här är faktorer som bidrar till den komplexa situationen som målgruppen befinner sig i, men är faktorer som projektet inte kan påverka eller ändra. Däremot kan projektet fokusera på en del av de riskfaktorerna som är tydligt kopplade till uppväxtmiljön.

I Göteborg finns åtta utsatta områden varav fem finns i den nordöstra delen av staden. De barn och unga som växer upp i dessa bostadsområden är utsatta för risker i lokalsamhället samt risker anknutna till organiserad brottslighet och gängkultur. Att växa upp i ett segregerat bostadsområde och bristande skolgång är två av de främsta riskfaktorerna för att ungdomar "gradvis glider in i kriminalitet" (BRÅ 2016). Ett sätt att mäta riskutsatthet är att titta på antalet aktualiseringar hos socialtjänsten. 2022 var det totala antalet aktualiseringar hos socialtjänsten med anledning av kriminalitet 1 916 för hela staden. Det är en ökning med 50 procent sedan 2018. En övervägande del av aktualiseringarna (92 procent) avser unga personer 0-20 år. Denna fördelning är liknande för samtliga förvaltningar men varierar från 88 procent i Nordost till 98 procent i Sydväst. (Göteborg Stads socialtjänstrapport 2023)

PROJEKTRILEVANTA ORSAKER

Förstudiens resultat visar att unga utrikesfödda kvinnor och män är överrepresenterade i gruppen unga som vaken arbetar eller studerar, så kallade UVAS. Gruppen består av unga mellan 16 och 29 år vars årsinkomst understiger 47 600 kr (prisbasbelopp 2021) och som inte deltagit i en utbildning, inklusive SFI, i mer än totalt 60 timmar per år. 2021 utgjorde gruppen cirka 150 000 personer. Studier visar att många har någon

Medfinansieras av
Europeiska unionen

form av fysisk eller kognitiv funktionsnedsättning, social problematik eller psykisk ohälsa. Att växa upp i ett område med socioekonomiska utmaningar och att inte ha examen från gymnasieskolan är också centrala riskfaktorer. För att hindra risken för långvarigt socioekonomiskt utanförskap konstaterar MUCF, i deras rapport, att samhällsaktörer måste utveckla samarbete för att bättre möta gruppens behov av stöd och insatser (Nationellt samordnat stöd till unga som varken arbetar eller studerar, MUCF 2021).

Förstudiens omvärldsanalys visar att många tjejer i den gängkriminella miljö är i riskzon för sexuell exploatering. De erbjuds pengar, kläder, droger, "kärlek" i utbyte mot sexuella tjänster och de kontrolleras genom våld. Safe Choices projektet i Storbritannien (2016), som erbjöd stöd till gängassocierade tjejer som varit utsatta för sexuell exploatering, fann också att tjejerna ofta utnyttjas som "betalning" i olika uppgörelser mellan gängmedlemmar eller i syfte att bekräfta och stärka männens status och auktoritet. Projektutvärderingen pekade på hur traditionella könsnormer dominerade professionellas (läs socialarbetare) tolkning av tjejernas utsatthet som ofta utgick från föreställningen att tjejerna samtycker till den våldsamma relationen.

Sexualmedicinskt centrum SMC-Pilen i Göteborg möter riskutsatta tjejer som inte nödvändigtvis själva bor i utsatta områden eller ha släktband till gängkriminella personer men som har erfarenhet av bland annat omsorgssvikt, våld och missbruk i hemmet, sexuella övergrepp, mobbning, funktionsnedsättning och alkohol- och/eller drogproblematik. Tjejerna har en ökad risk att hamna in i kriminella miljöer och att utnyttjas av kriminella personer och utsättas för sexuellt våld och efterföljande hot och tvång till bland annat prostitution, till exempel genom hot om att sprida filmer och bilder som tagits vid övergrepp. I kontakt med professionella från vård och myndigheter är det inte ovanligt att denna utsatthet och kontakter med kriminella individer och grupper inte framkommer. SMC-Pilens erfarenhet är att rädsla hos de utsatta hindrar dem från att berätta, men också att utsattheten inte uppmärksammas av personal i form av att man ställer frågor som berör kopplingar till och utsatthet av gängkriminella.

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett annat orsaksområde som projektet behöver förstärka kompetens kring. Hedersnormer innebär att familjens, gruppens, mannens anseende och status, det vill säga heder, är beroende av flickors och kvinnors faktiska eller påstådda beteende. Att leva i en hederskontext innebär att kollektivets förväntningar och krav går före individens. Ofta resulterar detta i att familjen utövar kontroll över flickors och kvinnors liv. I många utsatta områden, däribland nordöstra Göteborg, är hedersnormer vanligt förekommande i lokalsamhället och ett flertal av områdets kriminella nätverk är släkt- eller klanbaserade där det finns en uttalad hederskultur.

I klinisk erfarenhet från bland annat mottagningen SMC Pilen framkommer uppgifter om hur heder används av gängkriminella för att tvinga in flickor och unga kvinnor i bland annat prostitution eller sexuell exploatering. Detta genom hot om att till exempel bilder och filmer som tagits av flickan eller kvinnan ska spridas till hennes familj och släktingar vilket kan leda till svåra konsekvenser för henne.

Begreppet machokultur används alltmer för att beskriva den destruktiva maskulinitetsnorm som dominerar inom den gängkriminella miljön. Där män genom kriminalitet och våldsbrott, befäster sin makt och överordnade position och där våld mot kvinnor används för att upprätthålla sin manlighet. Att erövra kvinnor genom aggression är också ett sätt att manifesteras manlighet. "Kriminalitet och olika former av våld kan då utgöra resurser för att göra maskulinitet och få ökad status. I sammanhang och situationer där andra resurser för att få manlig status och makt (till exempel utbildning och arbete) inte är tillgängliga kan brottslighet och våld vara ett alternativt sätt att göra maskulinitet" (Gottzén 2020).

Medfinansieras av
Europeiska unionen

RESULTATEN FRÅN FÖRSTUDIENS LFA-WORKSHOP

Under förstudien arrangerades en LFA-workshop där ca 65 professionella från såväl socialtjänst, polis, kriminalvården, vård, skola och arbetsmarknad deltog fokuserade på tjejernas osynlighet och undersökte orsakerna bakom samhällsaktörernas bristande kunskap och verktyg för att upptäcka och stödja målgruppen.

Förekomsten av multipla riskfaktorer och en komplex problembild sågs som den mest framträdande orsaken till att unga tjejer med anknytning till den gängkriminella miljön dels riskerar ett liv i långvarigt utanförskap, dels inte uppmärksammas av samhällsinstitutionerna.

"Utsatthet i tidig ålder - sexuellt, fysiskt, psykiskt våld, fattigdom etc." (Anteckning post-it, LFA workshop)

Stereotypa föreställningar om könsrollerna inom gängmiljön ansågs också spela en betydande roll i de olika bedömningar som görs mellan flickor/kvinnor och pojkar/män avseende deras anknytning till den gängkriminella miljön. Stereotypa föreställningar om killar som kriminella och tjejer som offer och ansågs vara orsaken till att beteenden, handlingar och riskfaktorer bedöms olika för killar respektive tjejer vilket leder till att tjejer och killar får olika insatser.

"Kvinnor får andra insatser - ej inriktat på kriminalitet" (Anteckning post-it, LFA workshop)

Samhällsaktörernas stereotypa föreställningar om könsrollerna inom gängmiljön ansågs även ligga till grund för den bristande kunskap, hantering och samsyn kring problemet. Killarnas normbrytande beteende tolkas som kriminellt beteende, eller i riskzon för det, medan tjejernas normbrytande beteende oftast tolkas som uttryck för en individuell problematik. Tjejernas eventuella koppling till den gängkriminella miljön förbises helt eller anses obetydlig vid bedömningen av insats.

"Gömmer sig tjejer med denna problematik bland annat "klientel" t.ex. unga vuxna/myndighet där tjejen har kontakt utifrån t.ex. missbruk men kanske man frågar aldrig tjejen om hon också har ett kriminellt umgänge etc." (Anteckning post-it, LFA workshop)

Beskriv konsekvenserna av problemet.

RISKBETEENDE

Förstudiens intervjuer med tjejer och ungdomsbehandlare som möter målgruppen indikerar att det är vanligt att dessa tjejer har en problematisk skolgång, hög skolfrånvaro, psykisk ohälsa, självskadebeteende, missbruksproblematik. Det är tydligt att tecken på problem har funnits väldigt tidigt, men inte fångats upp av skolan eller socialtjänst förrän det gått mycket långt.

"... jag inte fick stöd i skolan när saker började gå åt fel håll och att man liksom lite förbisåg det trots att jag stressade väldigt mycket med skolarbete och var sjukskriven för det i högstadiet...jag tror att jag hade behövt någon som frågar hur jag mår, någon som ser mig och lyssnar på mig." (intervjucitat hämtat från förstudierapporten).

SMC-Pilen möter tjejer med erfarenhet av bland annat omsorgssvikt, våld, mobbning och sexuella övergrepp vilket leder till en ökad risk att utveckla riskbeteenden i form av alkohol och drogmissbruk samt sexuellt riskbeteende med oskyddade sexuella kontakter och många sexpartners. De har även ökad risk för att utveckla så kallat sexuellt självskadebeteenden och sex mot ersättning. Detta kan ses som ett reaktivt beteende efter traumatiska upplevelser och svårigheter med hantering och reglering av ångest. Dessa

Medfinansieras av
Europeiska unionen

riskbeteenden kan i sin tur leda till en ond spiral med kopplingar och kontakter med kriminella personer och gäng och ökad utsatthet av olika slag.

"Jag vet att det pratades om i typ sexualkunskapen, nämnde ungdomsmottagningen om man kände sig deprimerad, men jag kunde inte ta till mig det för att det...jag kunde verkligen inte förstå att jag kunde behöva en sån sak och jag kunde verkligen inte ta det beslutet, eller få en sån insikt själv, utan jag ville jag bara ha kul och göra dumma saker." (intervjucitat hämtat från förstudierapporten).

SÖKANDE EFTER TILLHÖRIGHET OCH SKYDD

Resultaten från förstudiens omvärldsanalys visar att en otrygg uppväxtmiljö både i hemmet och i lokalsamhället är en konsekvens av att tjejer söker sig till den gängkriminella miljön. Många tjejer söker en känsla av tillhörighet för att kompensera för en dysfunktionell uppväxt och familj. Ekonomisk utsatthet och skulder hindrar många kvinnorna från att lämna gängmiljön även om de brutit relationen med mannen. Forskningsstudien Female Gang Involvement (Novich 2019) fann att tjejer från socioekonomiskt utsatta bostadsområden, där gängkriminella normer och strukturer dominerar, tenderar i större utsträckning att ansluta sig till ett kriminellt gäng i någon form. Ofta framdrivet av sökande efter trygghet och stöd.

Många glider in i gängmiljön genom en kärleksrelation och om mannen har en högt stående position i gänget kan relationen medföra både status och skydd från våld och sexuell utsatthet. I en av polisens rapporter presenteras en av flera slutsatser som handlar om att kvinnorna blir möjliggörare till att den kriminella världen kan fortgå då de inte uppmärksammas av samhällsaktörer som exempelvis socialtjänst, skola och fritid. Konsekvensen blir att kvinnorna sällan identifierar sig själva som kriminella.

OFFERPERSPEKTIV OCH KÖNSBIAS

Resultaten av förstudiens omvärldsanalys och LFA-workshop visar att dessa tjejer ses som offer och att konsekvensen blir att de inte anses spela en avgörande roll för till exempel polisens brottsutredningar. Socialtjänstens insatser är oftast inriktade på att behandla psykiskohälsoproblematik eller våldsutsatthet. Det ställs sällan frågor om tjejernas koppling till den kriminella miljö eller gängmedlemmar. Om det till exempel framkommer information om att tjejen gömt narkotika eller pengar får det inte samma konsekvenser som för killar. Killar i liknande situationer definieras som kriminella eller i riskzon för kriminalitet, och insatser för att förhindra fortsatt kriminellt beteende sätts omgående in. Killarnas kriminalitet anses också vara mer synligt vilket kan leda till att tjejernas kriminella beteende går ouppmärksammat förbi. Forskningen inom fältet bias och trots att forskningen om flickors normbrytande och riskbeteende har ökat finns det en stor kunskapsbrist. Tjejer med anknytning till den gängkriminella har enbart undantagsvis uppmärksammas, vilket förklaras med att de inte anses lika delaktiga i brottsliga handlingar (Moore, 2007). Det mesta av den forskning som har genomförts är dessutom placerad i USA (t.ex. Chesney-Lind & Irvin, 2008) eller UK (t.ex. Miller, 2001). Det finns dock ett fåtal studier i Sverige som berör tjejers delaktighet grupper där brott begås. Dels handlar det om Pettersson (2005) som diskuterar ungas co-offending, dels om Liljeholm Hansson (2014) som med hjälp av killars och professionellas röster diskuterar bilden av tjejer i förorts- och gängmiljön.

Offerperspektivet bidrar därmed till att samhällsaktörer generellt har en blind fläck vad gäller tjejer vilket leder till bristande rutiner och riktade insatser för att identifiera tjejernas roll och medverkan i den kriminella aktiviteten. Konsekvenserna blir att tjejerna riskerar att sjunka allt djupare in i kriminalitet eller utsatthet och exploatering.

UTSATTHET FÖR SEXUELLT VÅLD OCH EXPLOATERING

Medfinansieras av
Europeiska unionen

I klinisk erfarenhet från SMC-Pilen har det de senaste åren skett en ökad problematik med unga tjejer som av olika anledningar kommit i kontakt med gängkriminella personer och blivit utsatta för olika former av sexuellt våld och exploatering. Det kan handla om att exempelvis ha sex som ersättning för droger eller att bli utsatt för våldtäkt eller gruppvåldtäkt av kriminella personer. I exempel på den sexuella utsattheten som framkommit i patienters berättelser framkommer att göra en anmälan till polis blir än svårare på grund av exempelvis rädsla för hot och våld. Vidare nämns rädslan att användas som "betalning" i uppgörelse mellan olika kriminella grupper, tvingas in i prostitution, användas sexuellt av gängmedlemmar för att få ingå i gänget eller att "lejas ut" sexuellt till kompisar till gängkriminell pojkvän.

Hälsokonsekvenser efter sexuellt våld allvarliga. Det är inte ovanligt att personer med erfarenhet av sexuell riskutsatthet och sexuellt våld har en komplex problematik och samsjuklighet och att de därför söker mycket vård under lång tid, utan att få rätt stöd och behandling. Oro för stigma och negativt bemötande från personal samt kopplingar till grov organiserad brottslighet och gängkriminalitet utgör hinder för att berätta om erfarenheter av sexuell riskutsatthet och sexuellt våld i kontakt med vården. Det utgör också hinder för att söka vård och stöd. Komplexiteten kring sexuell riskutsatthet och sexuellt våld gör detta till en av samhällets stora utmaningar där hälso- och sjukvården spelar en viktig roll.

Citat från intervjustudie Erfarenheter och behov av vård hos sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld. En kvalitativ studie. (von Mentzer, Göteborgs universitet, 2023. Opublicerat material).

"Så har jag liksom blivit gruppvåldtagen i Rinkeby, Västra Skoga. Det är blå linjen i Stockholm, så Västerort liksom, Tensta, Ljusta. De flesta bodde i de områdena, även Akalla och Husby. Det sjuka, jag är så chockad men en av dem som har våldtagit mig han var ledare för en av de här kriminella gängerna i Rinkeby, han blev skjuten till döds. Det var en av killarna. De har liksom tvingat in mig i portar, typ för vi hade ingenstans att vara, eller i källare. Hållit fast mig, filmat, tvingat mig att suga av dem. Alltså det började väl med typ så här smicker, "jag vill träffas, du är så himla vacker". Tänk att någon säger det. Det är aldrig någon som har sagt att jag är fin. Sen sa de att jag var äcklig för att jag hade könshår och att jag måste raka mig." (Kvinna 27 år, utsatt från 13 års ålder)

RESULTATEN FRÅN FÖRSTUDIENS LFA WORKSHOP - KONSEKVENSANALYS

LFA-workshopen undersökte konsekvenserna av samhällsaktörernas bristande kunskap och verktyg för att upptäcka och stödja målgruppen. De mest framträdande konsekvenser är:

- Utsatthet och utnyttjande

Många lyfte risken för grovt sexuellt utnyttjande och grovt sexuellt våld samt risk för missbruk, självskadebeteende, psykisk ohälsa. Risker som sammantaget kan bidra till långvarigt utanförskap.

"Trauma och dess konsekvenser - substansberoende, samsjuklighet, upprepade utsatthet, riskbeteende" (Anteckning post-it, LFA workshop)

- Inte rätt hjälp/insats

Konsekvensen av tjejernas osynlighet blir att målgruppen inte får adekvat hjälp. Stöd och insatser från till exempel skola, socialtjänst och hälso-sjukvård är inriktade på att hantera ett problem i taget och är i huvudsak är beteenderelaterade. Bristande uppmärksamhet och insatser riktade till sårbara personer i den gängkriminella miljön kan leda till svåra konsekvenser för både enskilda individer såväl som samhället. Insatser är sällan utformade utifrån risksituationen som den gängassocierade tjejen och eventuella barn befinner sig i. Ej heller utifrån att den stödjande verksamheten kan hamna i en risksituation om de inte

Medfinansieras av
Europeiska unionen

känner till tjejens koppling till den gängkriminella miljön.

"När killen hoppar av kan ett stödbehov uppstå hos hans flickvän t.ex. förlora boende/inkomst - men vem fångar upp hennes behov?" (Anteckning post-it, LFA workshop)

Beskriv vilka tidigare insatser som gjorts för att hantera eller lösa problemet.

I Sverige finns i dagsläget inget strukturerat arbetssätt riktat till målgruppen. Gruppen; kvinnor i gängmiljön, har däremot uppmärksammats mycket i media de senaste åren och flera samhällsaktörer har genomfört studier för att bredda kunskapen kring problembilden och skapa sig en fördjupad förståelse över målgruppens situation. Förstudiens omvärldsanalys lyfter fram hur ett flertal ideella organisationer i Storbritannien arbetar med målgruppen i utsatta områden för att ge direkt stöd till unga tjejer i den gängkriminella miljön. Resultatet av Centre for Social Justice studie (2013) kring tjejer i den gängkriminella miljön har identifierat fyra övergripande områden där socialtjänst, polis, hälso-sjukvård, skola och fritid behöver samlas för att nå tjejerna och hjälpa dem att komma bort från en destruktiv livssituation och långvarig socioekonomisk utsatthet. Områdena är följande:

- Bedriva en effektiv kartläggning av situationen.
- Utveckla förmågan att agera enstämmigt när "fönstret är öppet".
- Erbjud ett effektivt mentorsstöd vilket är att jämföra med SSPF, SIG och ungdomsbehandling.
- Säkerställa samarbete mellan polis och socialtjänst kring målgruppen.

INTEGRATED GANGS AND EXPLOITATION UNIT

I flera storstadsområden i Storbritannien arbetar socialtjänst, polis och andra centrala samhällsaktörer enligt arbetsmodellen Integrated Gangs Units (IGU). ESF-projekt UngÖst (2016-2019) upprättade ett transnationellt samarbete med stadsdelen Westminster i London och deras Integrated Gangs Unit. Arbetsmodellen var en inspirationskälla för utformningen av UngÖsts arbetsmodell. I och med att Westminster's Integrated Gangs Unit var tidig med att ha en funktion specifikt riktat till tjejerna kom också UngÖst-teamet för första gången i kontakt med frågan. Westminster har fortsatt utveckla arbetsmodellen till att inkludera exploatering och därmed också bytt namn till Integrated Gangs and Exploitation Unit (IGXU). Enheten är nu tydligt riktat till både killar och tjejer i den gängkriminella miljön. Deras arbetssätt utmärker sig utifrån att de har ett tvärprofessionellt team där flera olika samhällsaktörer arbetar gemensamt för att minska förekomsten och effekterna av grovt ungdomsvåld och exploatering i Westminster. Enheten består av professionella från lokalpolisen, socialtjänstens ungdoms- och familjeservice, hälso- och sjukvård, lokala trygghetsteam samt arbetsmarknadsenheten. De samarbetar också nära andra ideella organisationer. Arbetet är formaliserat genom ett avtal mellan myndigheterna vilket underlättar informationsdelningen och koordineringen av insatser. Att inkludera exploatering har inneburit att de också riktar insatser mot sårbara grupper i den gängkriminella miljön som är utsatta för kriminell eller sexuell exploatering eller i riskzon att exploateras. Det är en mer holistisk ansats och påverkan som organiserad brottlighet har på lokalsamhället uppmärksammas. Det vill säga hur föräldrar, barn, syskon, flickvänner, boende etc. kan vara direkt eller indirekt delaktiga eller påverkade av den gängkriminella miljön. Verksamheten stödjer unga 10-25 år som är direkt inblandade i, eller i riskzon för, gängrelaterad aktivitet eller exploatering. I teamet ingår specialister som arbetar riktat till tjejer och unga kvinnor från den gängkriminella miljön som är utsatta för kriminell eller sexuell exploatering. Arbetsmodellen Integrated Gangs and Exploitation Unit är en viktig kunskapskälla och inspiration för projektets innovationsarbete.

PROJEKTÄGARENS ERFARENHETER AV ATT ARBETA MED UNGA I RISKZON

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Socialförvaltningen Nordost i Göteborg är ett av Sveriges största socialkontor sett till antalet myndighetsbeslut och försörjningsstödstagare. Upptagningsområdet är också ett av de geografiska områdena i Sverige med störst socioekonomiska utmaningar och flest risk, utsatta och särskilt utsatta områden. Kriminalitet, gängkriminalitet och parallella samhällsstrukturer är utbredd i området. En hög andel av områdets unga avbryter sin grundskoleutbildning, fler än genomsnittet växer upp i hem där våld och missbruk är vanligt förekommande och de kriminella nätverk lockar in allt yngre personer till en alternativ livsstil. Mot bakgrund av detta gick socialtjänsten och polisen samman för att utveckla ett nytt arbetssätt för att förebygga ungdomskriminalitet och minska våldsutsattheten för de unga som lever i området. Utvecklingsarbetet som påbörjades 2016 har bedrivits inom ramen för två pärlbandsprojekt; ESF-projekten UngÖst och UngÖst 2.0. Projekten har genom transnationellt samarbete "hämtat hem" kunskap och nya arbetssätt som testats inom ramen för projektens samverkansplattform. Samarbetet med Londonstadsdelen Westminster och utbytet med deras Integrated Gangs Unit har spelat en avgörande roll för hur samarbetsplattformen mellan polis, socialtjänst, räddningstjänst, arbetsförmedling med fler har utvecklats och de rutiner och arbetssätt som parterna kommit överens om. Inom ramen för projekten har verksamheten fördjupat kunskapen och samverkan kring normbrytande beteende, kriminalitet som livsstil, hedersrelaterat våld och förtryck, psykisk ohälsa och missbruksproblematik. 2021 beslutade förvaltningen att UngÖst-modellen skulle skalas upp och implementeras i hela nordöstra Göteborg. UngNordost består nu av två enheter; UngÖst och UngAngered med varsitt team där följande professionella ingår:

- Ungdomsbehandlare som lösningsorienterat arbetar med stödinsatser.
- SSPF-koordinatorer som samordnar nätverket kring ungdomar där skola, socialtjänst, fritid och/eller polis lyft oro kring en ungdom.
- SIG-samordnare som stödjer kriminella ungdomar som vill lämna kriminalitet.
- Kommunalt aktivitetsstöd (KAA) och operativt KAA som stödjer ungdomar i övergången mellan grund- och gymnasieskola.
- Skolsocionomer som är en del av elevhälsoteamet på skolan med syfte att förebygga normbrytande beteende och stärka samverkan mellan socialtjänst och skola.
- Familjebehandlare som arbetar med familjer med barn i högstadieålder som befinner sig i riskzon för normbrytande beteende så som till exempel psykosocial problematik, missbruk och kriminalitet i kombination med skolproblematik.

UngNordost är en myndighetsgrundad insats inom socialtjänsten i samverkan med plattformens samverkansparter.

Erfarenheterna från UngNordost visar att mer behöver göras för att identifiera, fånga upp och stödja tjejer i riskzon. Ett centralt moment i arbetet handlar om att arbeta för att förstå och förändra den genusbias som finns kring kriminellt beteende som anses vara en underliggande orsak till att tjejernas aktiva och passiva del i kriminaliteten inte uppmärksammas. Stödet som riktas till tjejerna handlar istället i huvudsak om insatser för psykisk ohälsa och/eller våld i nära relation. I slututvärderingen av ESF projektet UngÖst 2.0 lyftes bland annat projektmedarbetarnas medvetenhet om hur olika killar och tjejer bemöts av samhällsaktörer. "En annan projektmedarbetare problematiserar skillnaderna i hur ungdomarna bemöts, vilka beslut som tas och vilka insatser som beviljas beroende på ungdomarnas olika bakgrundsfaktorer. Projektet lyfter exempelvis hur pojkar i kriminalitet eller flickor med psykisk ohälsa kan behandlas olika utifrån kön och etnicitet. Dessa fall kräver att hela kedjan av insatser som möter ungdomen, från socialsekreterare till polis med flera, är medvetna om den diskriminering, rasism och fördomar som de själva omedvetet agerar på" (Sweco ? Slututvärdering UngÖst 2.0, 2022). Tidigare insatser behöver utifrån erfarenheterna att utvecklas och anpassas för en mer jämställd hantering av målgruppen för att skapa likvärdiga förutsättningar och möjligheter för både killar och tjejer i miljöer som är påverkade av både

Medfinansieras av
Europeiska unionen

socioekonomisk utsatthet och en hög påverkansgrad från gängkriminella nätverk och gäng.

ERFARENHETER KRING MÅLGRUPPEN FRÅN SAMARBETSPARTNERS

Polismyndigheten NOA har i rapporten Kvinnors inverkan och delaktighet i det grova våldet i kriminella miljöer (2022) dragit slutsatserna att kvinnors agerande inte har belysts eller tydliggjorts tillräckligt. Kvinnors delaktighet i det grova våldet i kriminella miljöer är mer utbrett än vad som tidigare antagits. Kvinnorna har flera olika roller i dessa miljöer. Slutsatserna som dras är att det krävs en ökad kunskap kring kvinnornas delaktighet och att polismyndigheten tillsammans med andra viktiga samhällsaktörer behöver hitta nya rutiner och arbetssätt för att fånga upp kvinnorna.

SMC-Pilen inom Västragötalandsregionen har påbörjat ett innovationsprojekt utifrån deras erfarenheter om att det inte finns någon etablerad vårdform för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld inom hälso- och sjukvården i Sverige. Bakgrunden till innovationsprojektet är att sexuellt våld är ett ökande problem i Sverige och även om alla kan bli utsatta för sexuellt våld så är vissa individer och grupper mer riskutsatta än andra. Till gruppen sexuellt riskutsatta räknas personer, till stor del barn och unga, med erfarenhet av våld, mobbning, omsorgssvikt, omhändertagande inom social omsorg såsom familjehem, HVB och SiS, hemlöshet, migration, funktionsnedsättning, psykiatrisk samsjuklighet, substansberoende, socioekonomisk utsatthet samt HBTQI-personer och de med kopplingar till kriminella personer, gäng och nätverk.

På forskningsnivå har under förstudien ett samarbete med Umeå Universitet inletts. Forskningsprojektet syftar till att fylla kunskapsluckan kring just tjejer och kriminalitet. Syftet med forskningsprojektet är att bidra med fördjupad kunskap om tjejers liv och delaktighet i kriminella gäng. Det huvudsakliga intresset med deras projekt ligger i hur vägen in i gänget, delaktigheten i gänget, och om de lämnat; vägen ut ur gänget beskrivs. Frågeställningarna rör även vilka erfarenheter av utsatthet, delaktighet och våldsanvändning tjejer i gäng har samt om kön och andra intersektionella kategoriseringar ges betydelse.

Beskriv projektets målgrupp. Beskriv om och i så fall hur målgruppen har varit involverad i framtagandet av projektidén. Beskriv hur projektansökan ligger i linje med deras behov.

Målgruppen är unga kvinnor från cirka 13 till 25 år som befinner sig i och nära den gängkriminella miljön och som på grund av normbrytande beteende, hög skolfrånvaro, psykisk ohälsa, kriminalitet, psykosocial utsatthet etc. är i riskzonen för långvarig socioekonomiskt utanförskap. Det handlar om tjejer som till exempel är i riskzon för utsatthet och exploatering, som är i en beroendeställning till gängmedlemmar och som riskerar att glida eller tvingas in i kriminalitet, antingen i form av aktivt deltagande eller genom att understödja organiserad brottslighet. Målgruppen kan även innefatta tjejer med långvarig psykosocial ohälsa eller kognitiv nedsättning och funktionsvariationer.

MÅLGRUPPENS DELAKTIGHET I PROBLEM- OCH BEHOVSANALYSEN

Målgruppen har varit både direkt och indirekt involverade i problem- och behovsanalysen som är grund för den här projektansökan. Under förstudien genomfördes både en fokusgruppsintervju och individuella intervjuer.

En tjej som intervjuades i förstudien beskriver hur små saker lätt kan leda till en situation som sedan blir svår att ta sig ur;

"Allting börjar med smågrejer, man klickar med någon och sen får man en fråga om en enkel grej. Det kan

Medfinansieras av
Europeiska unionen

vara att löpa med smågrejer eller hålla något en kort stund. Det kan också börja med en sådan sak som att man får frågan om att hjälpa till med något helt annat, typ läxor eller nåt och från det blir man mer och mer inblandad. Sedan kanske man är fast."... "Om någon blivit tvingad att "springa" så vågar de inte säga nej, det kan vara så att man hjälper en kompis med saker bara för att hjälpa sin vän som inte kommer ur det".

Tjejerna i fokusgruppsintervjun lyfte fram hur inblandning i kriminaliteten ofta sker genom relation med en gängkriminell man. Vilket förstärker insikten av att vi behöver utveckla verktyg för att bättre kunna identifiera och uppmärksamma relationerna.

"Jag tror att som både killar och tjejer är det samma in, när det gäller pengar, men jag tror som tjej att det är mer vanligt att man är partners med nån som är i ett gäng varav dem börjar väldigt smått och säger typ så här; kan du ge detta till nån och så har man redan byggt upp en relation och nu har du börjat göra en gång för mig och så fick du lite pengar för det och så kan man bygga på det".

Bilden av målgruppens behov har även kompletterats genom intervjuer med personal som i sitt arbete som ungdoms- och familjebehandlare, SSPF- och SIG-koordinatorer, KAA, skolsocionomer, fältsekreterare etc. arbetar nära målgruppen. UngNordost-teamen, som möter målgruppen i olika sammanhang, har under förstudien haft extra fokus på just tjejernas situation och bidragit med inspel avseende vilka insatser som sätts in och hur behoven ser ut. Under förstudien sammanställde personalen olika typer av fallbeskrivningar utifrån ärenden och erfarenhet av att arbeta med unga i riskzon. Under analysen av fallbeskrivningarna blev det tydligt att många av tjejerna som verksamheten möter är både utsatta och vissa fall även aktiva inom den gängkriminella miljön och att detta sällan synliggörs eller uppmärksammas på samma sätt som i insatserna till killarna. I vissa fall har det funnits tydliga kopplingar men varken personal eller rutiner är anpassat efter behoven av stöd. Inom SIG till exempel där majoriteten av klienterna är killar/unga män så finns det tydliga rutiner och riskbedömningsverktyg men dessa är inte anpassade till tjejerna. SIG-samordnarna menar att de i stället får anpassa sina kartläggningar för att försöka involvera tjejerna i eller omkring klienterna. SSPF-koordinatorerna som i sitt samarbete med polis, skola och fritid arbetar med den yngre målgruppen (12-18 år) lyfter fram svårigheterna med att bryta könsstereotypa föreställningar. De talar exempelvis om situationer där det uppstår konflikter och bråk; hur tjejer beskrivs "skojbråka" medan killar är utåtagerande och i risk för att rekryteras in i gängkriminalitet. Tjejerna syns inte heller alltid i de verktyg som både polis och socialtjänst samverkar inom som exempelvis polisens verktyg; cylindermodellen. I ärenden där ungdomsbehandling beviljas är det vanligt att killarna tilldelas stöd i att bryta riskbeteende kopplat till kriminalitet medan tjejerna aktualiseras kopplat till psykiskt mående. I de flesta fall är detta adekvata uppdrag men det finns en gråzon där könsstereotypa föreställningar riskerar att leda till att vi missar både den psykiska hälsan kopplat till killarna och kopplingen till kriminella miljöer hos tjejerna. Förstudiens arbete och resultat har gjort personalen mer medvetna om genusbiasen. De har börjat uppmärksamma brister i verktyg och kunskap som begränsar möjligheten att upptäcka tjejerna. Vi missar ibland att upptäcka tidigt inträdet till dessa miljöer när det gäller tjejerna, deras behov av tillhörighet likväl som killarnas. UngNordost har även erfarenhet av att arbeta med unga tjejer som föds in i familjer där kriminalitet är norm och en livsstil som går i arv snarare än att flyta in genom nytt umgänge.

SMC-Pilen som har deltagit i LFA workshop och där delat information från kliniskt arbete med patienter som på olika sätt har kopplingar med gängkriminella personer och grupper och erfarenhet av sexuellt våld av olika slag. Inom Innovationsprojektet "Utveckling av vårdform inom hälso-och sjukvården för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld" har en fördjupad behovskartläggning genomförts i form av djupintervjuer med 21 sexuellt riskutsatta personer från 16 år med erfarenhet av sexuellt våld.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Flertalet av de intervjuade uppgav kopplingar till kriminalitet och till gängkriminella personer och grupper på olika sätt, bland annat via droger och sex mot ersättning. Preliminära resultat från intervjustudien finns och kan bidra till att ytterligare förstärka bilden av målgruppens behov och erfarenheter av stöd och vård inom aktuellt projekt.

Beskriv projektets aktörer. Beskriv hur dessa aktörer har varit involverade i framtagandet av projektiden. Beskriv hur projektansökan ligger i linje med deras behov.

STÖDSÖKANDE ORGANISATION

Stödsökande organisation är Göteborgs Stads socialförvaltning Nordost genom verksamheten UngNordost som består av enheterna UngÖst och UngAngered.

UngNordost är utförarenheter inom socialtjänsten och består av ungdomsbehandlare, SSPF-konatorer, SIG-samordnare, KAA-ansvariga, operativa konatorer KAA, skolsocionomer och familjebehandlare. Arbetsledningen består enhetschef, metodhandledare och projektledare. Samtliga aktörer utgör metodens nyckelaktörer och är grunden till samverkansplattformen i UngNordost. Verksamheten vänder sig till målgruppen unga i, eller i riskzon för, bland annat kriminalitet, missbruk, problematisk skolfrånvaro, psykisk ohälsa, hedersrelaterat våld och förtryck osv. Inom UngNordost har olika nyckelroller samlokaliseras för att kunna erbjuda olika typer av stöd- och koordineringsinsatser för målgruppen. Samlokaliseringen innebär en tät samverkan kring ungdomen och dess nätverk vilket skapar en möjlighet att ge ett bättre och mer omfattande stöd till målgruppen. Personalen arbetar med ungdomar såväl som med vårdnadshavare och andra professionella.

UngNordost samverkar tätt med socialtjänstens myndighetsutövande enheter som exempelvis barn och familjeenheten samt Vuxenenheten. Team SIG hanterar avhoppare och potentiella avhoppare, det vill säga personer som befinner sig i kriminalitet och behöver motiveras för att lämna den. Syftet med organiseringen är att underlätta för personer som vill och är motiverade att lämna kriminella nätverk och våldsbejakande miljöer.

Samtliga roller inom UngNordost har varit involverade i förstudien och vidare i framtagandet av projektansökan. Grunden till projektiden kommer från UngNordost och grundar sig i arbetet med målgruppen; att det finns ett uttalat behov att fördjupa både kunskap om, samt insatser för de unga tjejer verksamheten möter i olika sammanhang. Tjejer som är riskzon för kriminalitet men inte fångas upp i tid eller tjejer som har nära kopplingar till gängkriminella miljöer. Personalen har varit involverade genom att de har intervjuat tjejer som har varit eller är aktuella inom verksamheten. Syftet har varit att få en djupare kunskap från tjejerna kring vad de anser saknas eller behöver utvecklas inom verksamheten, och samhället i stort. Personalen har även fått ge deras bild kring vilka tendenser samt behov som de ser för ett fortsatt utvecklingsarbete kring tjejerna. Från det förebyggande kring de yngre till stödjande och utökade insatser för de äldre inom målgruppen. Gemensamt är att tjejerna finns men att det krävs samsyn kring behov och insatser genom ett ökat fokus, kunskapsinsamling och utbyte samt anpassade insatser.

Andra verksamheter inom Göteborgs Stad har deltagit i framtagandet av projektansökan. Till exempel fältassistenter och ungdomssekreterare som arbetar med uppsökande och främjande insatser. Lokala elevhälsoteam, trygghetssamordningen, familjecentraler, arbetsmarknad- och vuxenutbildning, räddningstjänsten, Mini-Maria, ungdomsmottagningen och Mika-mottagningar, Resursteam heder. Representanter från flera av de här verksamheterna har bland annat varit delaktiga i förstudiens LFA-workshop.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

SAMVERKANSPART

Sexualmedicinskt centrum SMC-Pilen är en specialiserad lågtröskelmottagning inom Regionhälsan i VGR som vänder sig till sexuellt riskutsatta personer från 13 år, de flesta med komplex problematik i form av samsjuklighet, substansberoende och erfarenhet av sexuellt våld av olika slag. Många har också kopplingar till kriminalitet och gängkriminella personer på olika sätt. Mottagningen erbjuder provtagning för sexuellt överförbara sjukdomar, preventivmedels- och abortrådgivning, cytologisk cellprovtagning, vaccination mot Hepatit B samt samtalsstöd med fokus på sexuell utsatthet och erfarenhet av sexuellt våld. Verksamheten arbetar utefter traumamedveten omsorg och har en hållande struktur runt patienterna i nära samarbete med bland annat beroendevård för unga. SMC-Pilen har deltagit i LFA-workshopen under förstudien. SMC-Pilen är samverkanspartner till projektet och kommer ingå i projektteamet i form av insats från barnmorskor. SMC-Pilen ansvarar för klinisk behandling, samtalsstöd och terapi till de projektdeltagare där till exempel sexuellt våld identifierats.

SAMARBETSPARTNERS

Projektets samarbetspartners kommer att delta i projektets innovationsarbete i form av kunskapsutbyte och kunskapsutveckling, men tar inte direkt del av finansieringen från ESF.

POLISMYNDIGHETEN

Inom Polismyndigheten har olika aktörer identifierats vilka är dels lokalpolisområdet kopplat till den operativa samverkan, dels den Nationella operativa avdelningen, Utveckling av Brottsbekämpning UB, utifrån kunskapshöjande och strategisk samverkan.

Lokalpolisområde Nordost deltar som samarbetspartner i projektets innovationsarbete. Det finns en redan uppbyggd och tät samverkan med UngNordost utifrån främst uppdragen inom SSPF och SIG. Samverkan är främst kopplad till individärenden där bland annat socialtjänst och polis har tydliga roller i ärendena. Utöver den operativa samverkan har även stadsområdet en bredare samverkan genom överenskommelsen Trygg i Göteborg som syftar till att Göteborgs Stad och polisområde Storgöteborg ska samarbeta. Syftet är att öka tryggheten och minska brottsligheten i staden. Samarbetet sker på både operativ och strategisk nivå och är anpassat efter stadsområdets karaktär och behov.

Dialog har även upprättats med polismyndighetens Utveckling av Brottsbekämpning, UB (tidigare utvecklingscentrum Väst) som sammanställt rapporten Kvinnors inverkan och delaktighet i det grova våldet i kriminella miljöer. Avsikten är att ha ett kunskapsutbyte med avdelningen.

INNOVATIONSPROJEKT, UTVECKLING AV VÅRDFORM INOM HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN FÖR SEXUELLT RISKUTSATT PERSONER MED ERFARENHET AV SEXUELLT VÅLD

En doktorand på vid Sahlgrenska Akademin, Göteborgs Universitet och som också är barnmorska för SMC-Pilen har fått medel från Innovationsfonden i VGR för innovationsprojektet "Utveckling av vårdform inom hälso- och sjukvården för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld".

Innovationsprojektet som bedrivs under 2023 är knutet till verksamheten SMC-Pilen och syftar till att utveckla en vårdform för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld, vilket innefattar sexuella övergrepp, våldtäkt, grooming, sexuell exploatering, prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Bakgrunden är att det inte finns någon etablerad vårdform för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld inom hälso- och sjukvården i Sverige.

Samarbetet med innovationsprojektet kan bidra till etablerade vägar för samverkan mellan hälso- och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

sjukvården, socialtjänst och polis och ett starkt stöd till riskutsatta personer. Mottagningen SMC-Pilen, innovationsprojektet "Utveckling av vårdform inom hälso- och sjukvården för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld" och UngNordost delar till stora delar samma målgrupp. En gemensam medverkan i projektet med SMC-Pilen (klinisk behandling) och samarbete mellan de båda projekten, syftar till att skapa en brygga och samverkan mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och polis när det gäller målgruppen, något som idag i stort sett saknas helt. En medverkan med SMC-Pilen och samverkan mellan projekten syftar också till att utveckla respektive organisations kunskap om målgruppens situation och behov. Det handlar om att utveckla samarbetsparternas gemensamma kunskap om kopplingar mellan sexuellt våld och grov organiserad brottslighet och gängkriminalitet. För att bättre förstå komplexiteten och behoven förutsätter en hög grad av känslighet i hanteringen av dessa ärenden och en tät och prestigelös samverkan.

FORSKNINGSPROJEKT: TJEJER I KRIMINELLA GÄNG

UngNordost har under framtagandet av projektansökan upprättat samarbete med ett forskningsprojekt, "Tjejer i kriminella gäng", inom forskningsområde socialt arbete på Umeå Universitet. Forskningsprojektet sträcker sig under perioden januari 2023 till december 2025. UngNordost har vid ett par olika möten träffat deras projektledare och projektmedarbetare. Forskningsprojektet grundar sig i att trots en ökning av tjejer i den mediala och politiska debatten så finns tjejers delaktighet i kriminella gäng fortfarande inte inkluderad i svensk forskning. Avsikten med forskningsprojektet är därför att bidra till ökad kunskap om tjejer (15-29 år) som befinner, eller har befunnit, sig i kriminella sammanhang eller umgås eller umgåtts i grupper där brott begås, så kallade kriminella gäng. Utgångspunkten är att fokusera på tjejernas berättelser men även professionellas yrkeserfarenheter av att möta målgruppen. Syftet med projektet är att bidra med fördjupad kunskap om tjejers liv och delaktighet i kriminella gäng. Det huvudsakliga intresset ligger i hur vägen in i gänget, delaktigheten i gänget, och om de lämnat, vägen ut ur gänget beskrivs. Frågeställningarna rör även vilka erfarenheter av utsatthet, delaktighet och våldsanvändning tjejerna har samt om till exempel kön, klass, etnicitet och ålder ges betydelse. Eftersom det i dagsläget saknas forskning inom detta område i en svensk kontext avser forskningsprojektet bidra med kunskap till både det vetenskapliga fältet och det praktiska sociala och förebyggande arbetet. Dels genom att studera ett område som främst haft fokus på killar, dels genom att studera en grupp som nyligen blivit uppmärksammas inom en svensk kontext. Den kunskap som genereras kommer förhoppningsvis bidra till att förbättra stödet till dessa tjejer och därmed svara mot välfärdssystemets utmaningar.

Samarbetet med forskningsprojektet " Tjejer i kriminella gäng" syftar till att tillföra en djupare kunskap kring målgruppen genom att forskargruppen kommer att bidra med kunskap från de forskningsresultat som rör tjejers delaktighet i gäng och professionellas bild av den samma. Vidare kommer projektet att ha regelbundna träffar med medarbetare från respektive projekt. Träffarna är tänkta att fungera som en dialog, ett kunskapsutbyte, där projektpersonalen diskuterar och utbyter kunskap och erfarenheter om tjejer i gäng. Varje träff kommer att ha ett specifikt tema, men behöver inte vara begränsat till det om andra frågor känns mer aktuella.

INTRESSETER

Flera andra aktörer däribland räddningstjänsten, Arbetsförmedlingen Krami, kriminalvården, Brottsförebygganderådet (Brå), Fryshuset med flera har varit delaktiga i projektets förstudie och bedöms spela en viktig roll som mottagare av projektets erfarenhet och resultat. Projektet har för avsikt att bjuda in representanter till projektets innovationsworkshops och kompetenshöjande insatser. Under framställan av projektansökan har underlaget från LFA:an varit en viktig del i synnerhet kopplat till att deltagarna stärkte tesen om att samhällsaktörerna saknar en samlad bild av målgruppens situation och behov.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Gemensamt för samtliga som varit delaktiga i förstudien och projektansökan är insikten att samhället brister i kunskap om målgruppens situation och behov och saknar konkreta verktyg i form av frågeformulär, screeningverktyg, rutiner, insatser etc. för att identifiera och uppmärksamma målgruppens kriminella beteende, utsatthet och exploatering.

Deltagande aktörer

Stödmottagare (samverkansparter)

Organisationsnamn:	VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
Organisationsnummer:	232100-0131
Utdelningsadress:	462 80 VÄNERSBORG
Behörig företrädare:	Charlotta von Mentzer
E-post:	lotta.von_mentzer@vgregion.se
Telefonnummer:	0733-921079

Deltagande organisationer i kompetensutveckling

Medfinansierare

Projekt mål

Beskriv vad projektet ska uppnå. Sätt projekt mål utifrån de problem som ni identifierat i avsnittet **Problemformulering**. Beskriv på vilket sätt projektmålen svarar mot utlysningens förväntade resultat. Projektets övergripande målsättning är att i form av en social innovation bidra till att unga tjejer i riskzon för långvarig socioekonomisk utsatthet upplever ökad egenmakt och delaktighet i samhället samt möjlighet att påverka sin egen framtid. Syftet är att utveckla förmågan hos samhällsaktörer att upptäcka och tillgängliggöra ett tvärgående samhällsstöd riktat till unga tjejer i den gängkriminella miljön och som är i riskzon för långvarig socioekonomisk utsatthet och att stödja målgruppen till att återuppta studier och etablera sig på arbetsmarknaden.

Den långsiktiga målsättningen är att förhindra långvarig socioekonomisk utsatthet bland unga och bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen; lika rättigheter och möjligheter att utöva makt och inflytande, lika villkor gällande betalt arbete och ekonomisk självständighet samt samma möjligheter till utbildning, studieval och personlig utveckling. Därtill ligger projektets målsättningar i linje med delmålet "Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet". Vilket innefattar till exempel att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Projektets målsättningar ligger även i linje med delmålet "Jämställd hälsa. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor".

Den övergripande målsättningen ligger också i linje med den ungdomspolitiska målsättningen; "Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen" samt den specifika målsättningen för ESF+ programområde E social innovation: "uppmuntra aktiv inkludering i syfte att främja lika möjligheter, icke-diskriminering och aktivt deltagande samt förbättra anställningsbarheten, särskilt för missgynnade grupper" (Nationellt program för Europeiska socialfonden+ 2021-2017)

Medfinansieras av
Europeiska unionen

PROJEKTMÅL

1. Utveckla och testa ett nytt genussensitivt arbetssätt för att upptäcka och stödja unga tjejer i den gängkriminella miljön som är i riskzon för kriminalitet, sårbarhet, utsatthet och stödja dem till utbildning och arbete.
2. Utveckla samarbete och samsyn mellan samhällsaktörer genom utvecklad kunskap och kompetens om målgruppens situation och behov.
3. Sprida projektets metod på lokal, regional, nationell och europeisk nivå.

PROJEKTMÅL 1: UTVECKLA OCH TESTA ETT NYTT ARBETSSÄTT

- Delmål 1 handlar om att utveckla UngNordosts arbetsmetod kring tjejer i den gängkriminella miljön och syftar dels till att testa två riktade roller; SSPF-kordinator-tjej och SIG-samordnare-tjej och utveckla en tydlig rollbeskrivning för dessa uppdrag, dels om att upprätta samarbete och rutiner kring målgruppen mellan UngNordost och centrala samhällsaktörer till exempel polis, hälso- och sjukvård (SMC-Pilen), skola, uppsökande och förebyggande, psykiatri, ungdomsmottagning, Krami, arbetsmarknad och vuxenutbildning etc. I de interna arbetet handlar det om att tillsammans med enheter inom socialtjänsten bidra med kunskap om målgruppen i syfte att utveckla besluts och arbetsprocess kring målgruppen.

Det förväntade resultatet är att skapa samsyn kring behov och insatser samt ansvarsfördelning. Öka parternas kunskap om målgruppens situation och behov samt att förtydliga stödet och upprätta rutiner.

- Delmål 2 har fokus på målgruppens väg mot utbildning och arbete och att säkerställa samarbete med centrala aktörer för att upptäcka målgruppen tidigare och på så vis förebygga skolavbrott eller avhopp samt stödja övergången mellan grund och gymnasieskola för den här målgruppen. Utveckla samarbetet mellan elevhälsoteam och projektets nya funktion SSPF-kordinator-tjej. Utveckla samarbete med arbetsmarknadsaktörerna arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen och Arbetsförmedlingen Krami utifrån att skapa ökad kunskap om målgruppens situation och behov utforma ett stärkt stöd till målgruppen avseende arbetsmarknadsinsatser. Här kommer funktionen SIG-samordnare-tjej vara en drivande part.

- Delmål 3 har fokus på att utveckla vårdkedjan genom stärkt samarbete mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård. Projektteamets barnmorska från SMC-Pilen kommer att stå för den kliniska behandlingen. Samarbete med Innovationsprojektet "Utveckling av vårdform inom hälso-och sjukvården för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld" deltar i projektets innovationsworkshops och kunskapshöjande insatser. Målet är att stärka samverkansformer och rutiner mellan socialtjänst, polis och sexualmedicinsk vård för unga. Därtill syftar delmålet till att öka samhällsaktörernas förmåga att identifiera tecken på sexuell våldsutsatthet och kännedom om var tjejerna kan få stöd och behandling.

- Delmål 4 handlar om tillgängliggörande - att tjejerna ska söka den hjälp som arbetas fram i projektet. Med stöd av samskapande metoder tillsammans med målgruppen undersöka hur samhällsaktörerna kan nå ut till tjejer i riskzon. Olika samskapandeverktyg inom till exempel tjänstedesign kommer att användas för att säkerställa att arbetssätt och verktyg som testas i projektet upplevs som relevanta hos målgruppen.

- Delmål 5 har fokus på genussensitivitet. Detta är både en tvärgående målsättning och en riktad målsättning. Dels handlar det om att stärka parternas medvetenhet om antagande, fördomar och uppfattningar om kön, dels om att utreda behovet av genusriktade insatser och stöd. Till exempel kring sexuellt våld eller hur insatser ska utformas om det finns barn med i bilden. Ett genussensitivt tillvägagångssätt innebär också att ta i beaktande vilka antaganden som kommuniceras och hur målgruppen

Medfinansieras av
Europeiska unionen

presenteras i olika sammanhang.

- Delmål 6 har fokus på transnationellt samarbete och att "hämta hem" kunskap, verktyg och metoder för att utveckla projektets förebyggande arbete mot kriminell och sexuell exploatering av tjejer i den gängkriminella miljön. Fokus för samarbetet är med Integrated Gangs and Exploitation Unit, Westminster i London, som har ett välutvecklat arbetssätt och metoder riktad till tjejer i den gängkriminella miljön. Insatser riktas till tjejer aktiva i den organiserade brottsligheten eller som är i riskzon för kriminell och sexuell exploatering på grund av deras umgänge med gängkriminella. Arbetsmetoden kommer att studeras på plats av projektteamet för att sedan bearbetas tillsammans i projektets innovationsworkshops.

PROJEKTMÅL 2 - UTVECKLA SAMARBETE OCH SAMSYN MELLAN SAMHÄLLSAKTÖRER GENOM UTVECKLAD KUNSKAP OCH KOMPETENS OM MÅLGRUPPENS SITUATION OCH BEHOV

Fokus för detta projektmål är stärkt samarbete och samsyn mellan samhällsaktörer genom att bidra till att öka samarbetsparternas och andra intressenters kunskap om målgruppen och faktorer som påverkar deras situation. Detta handlar dels om kunskapsutbyte, dels om att tillföra ny kunskap. Projektets innovationsworkshops, där till exempel verktyg inom tjänstedesign kan användas, är ett sätt att arbeta med båda perspektiven. Kunskapsutbyte med forskningsprojektet " Tjejer i Kriminella Gäng" och innovationsprojektet "Utveckling av vårdform inom hälso- och sjukvården för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld". Kunskapsutbyte mellan praktik och teori syftar till att förstärka vardera nivåns kompetens kring målgrupp, samarbete och insats.

När det gäller kompetensutveckling inom specifika områden såsom genuskunskap, machokultur, riskfaktorer etc. så har projektet för avsikt att arrangera kunskapsseminarier med fokus på målgruppens situation, problematik och behov för samarbetsparternas personal samt andra nyckelfunktioner. Transnationellt samarbete är även ett centralt verktyg för kunskapsutveckling och projektets innovationsworkshops fungerar som stöd för parternas process att översätta, anpassa och modellera den inhämtade kunskapen till svenska och den egna organisationens förutsättningar för att sedan testa i projektet.

- Delmål handlar om att utveckla samarbetsstrukturer kring målgruppen i syfte att utveckla och komplettera befintliga verktyg såsom frågeformulär och screeningverktyg för att upptäcka och identifiera kriminellt beteende hos tjejer och upptäcka utsatthet och sårbarhet hos tjejer i den gängkriminella miljön. Tillsammans med samarbetspartners se över befintliga verktyg och rutiner och hur dessa kan utvecklas eller kompletteras med till exempel en insats kopplat till kriminellt beteende och umgänge.

PROJEKTMÅL 3 SPRIDA PROJEKTETS METOD PÅ LOKAL, REGIONAL, NATIONELL OCH EUROPEISK NIVÅ

Målsättningen är att i olika nätverk, på olika plattformar och i olika kanaler sprida projektets erfarenheter och resultat. Projektets kommunikationsplan är ett centralt verktyg för detta målarbete.

Slutrapporten är också ett viktigt underlag och verktyg för att beskriva innovationsprocessen tillvägagångssätt och de utmaningar och lärdomar projektet stött på. Hur slutrapporten ska utformas, exempelvis rapport eller film, och spridas kommer utarbetas av samarbetsparterna gemensamt.

Nätverkssamarbete är också ett verktyg för spridning. Vissa nätverk är redan identifierade, hit hör till Nordic safe Cities och Eurocities arbetsgrupp Children and Young People, andra kommer att urskiljas under projekts gång.

- Delmål rör finansiering och implementeringsplan. I projektets slutrapport ska en finansierings- och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

implementeringsplan inkluderas vilken både beskriver förutsättningar för implementering i form av resurser, samarbeten, rutiner och kunskap samt innehålla en kostnadsuppsättning för arbetssättet. Om möjligt ska detta även göras mot bakgrund av en samhällsekonomisk analys, det vill säga kostnaden för samhället av långvarigt socioekonomiskt utanförskap.

PROJEKTMÅLENS FÖRVÄNTADE RESULTAT KOPPLAT TILL UTLYSNINGEN

Projektets övergripande ansats ligger i linje med programområdets ambition avseende social innovation som motor för utveckling av nya tjänster och metoder som syftar till att utveckla samhällets insatser riktat till socioekonomiskt sårbara grupper och stödja deras inkludering i samhället. Det här projektet har flera innovativa ansatser. Det handlar dels om att i samskapande med målgruppen utveckla verktyg och kompetens att upptäcka tjejerna och förstå deras situation och behov, dels utveckla nya former för stöd. Det handlar också om att problematisera stereotypa föreställningar om kön och genus i den gängkriminala miljön samt kring hur nya synsätt kan appliceras projektverksamheten.

Projektets förväntade resultat avseende steg i en social innovation utgör förflyttningen från innovationsprocessens två inledande steg: behovsorientering och mobilisering (som gjorts i förstudien) och svarar därmed mot utlysningens förväntade resultat avseende steg tre och fyra det vill säga; utveckla och testa samt förberedelse för implementering, spridning och uppskalning.

FÖRVÄNTADE RESULTAT PÅ DELTAGARNIVÅ

På deltagarnivå väntas projektet resultera i att deltagarna upplever en minskad känsla av utanförskap, är motiverade till att vilja förändra sitt riskbeteende och upplever positiva förändringar av sin livssituation. Deltagarna får stöd och insats vid tecken på sexuell utsatthet. Deltagarna har fått sysselsättningsinsatser och är mer motiverade att fokusera på utbildning och/eller arbete. Deltagarna har involverats och deras åsikter beaktas i utformningen av arbetssätt och metoder. Målsättningarna på deltagarnivå svarar mot utlysningens förväntade resultat avseende deltagarnas upplevelse av ökad egenmakt och delaktighet i sin egen lösning.

FÖRVÄNTADE RESULTAT PÅ PROJEKTNIVÅ

På projektnivå förväntas målområdet bidra till att socialförvaltning Nordost tillsammans med samarbetsparterna Lokalpolisområde Nordost och Sexualmedicinskt centrum SMC-Pilen utvecklat förmågan att i ett tidigare skede identifiera tjejer i riskzon för kriminalitet eller sexuell och kriminell exploatering. UngNordost har i samarbete med SMC-Pilen utvecklat ett genussensitivt arbetssätt som kombinerar vård och behandling med sysselsättningsstöd för målgruppen tjejer i riskzon. Samarbetet har resulterat i ökad kunskap om målgruppens situation vilket bidragit till ökad samsyn kring behov och insatser samt ansvarsfördelningen parterna emellan. De förväntade resultaten bedöms ligga i linje med utlysningens förväntade resultat avseende utvecklande av nya metoder och tjänster som stödjer målgruppens förflyttning mot högre grad av social delaktighet, ökad agens, nyttjande av samhälleliga tjänster och etablering på arbetsmarknaden samt att flera samhällsaktörer har varit delaktiga i behovsinventeringen och utformningen av insatser.

FÖRVÄNTADE RESULTAT PÅ ORGANISATIONSNIVÅ

På organisationsnivå förväntas projektets innovationsprocess och transnationella samarbete med Integrated Gangs and Exploitation Unit resultera i ökad organisatorisk kunskap om kriminalitet ur ett genusperspektiv och stärkt samarbete och samsyn mellan socialtjänst, polis och hälso- och sjukvård. Samarbete och samsyn bidrar också till kunskapsöverföring mellan de olika organisationerna kring kopplingar mellan sexuell riskutsatthet, sexuellt våld och organiserad brottslighet och gängkriminalitet. Projektets erfarenheter och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

resultat finns beskrivet i projektets slutrapport och sprids till samhällsorganisationer och institutioner på såväl lokal och regional nivå som nationell och internationell nivå.

EFFEKTMÅL

Projektets förväntade effektmål ligger i linje med utlysningens och siktar på att bidra till att kvinnor och män långt ifrån arbetsmarknaden och/eller i ekonomisk och social utsatthet kommer i arbete eller utbildning i större utsträckning än tidigare. Likväl som de upplever ökad grad av egenmakt, delaktighet i det omgivande samhället och möjlighet att påverka sin egen framtid. Projektets metod och tillvägagångssätt bidrar till att synliggöra målgruppens situation och behov. Metodutvecklingen bidrar till framväxten av nya tjänster och metoder. Projektets slutrapport som innehåller en metodbeskrivning och finansieringsplan stärker förutsättningar för att arbetssättet implementeras och kan replikeras och skalas upp. Projektets samskapande mellan målgruppen och samhällsaktörer ska bidra till att tillgängliggöra ett tvärgående samhällsstöd som tjejer själva söker sig till och finner relevant.

Beskriv hur ni planerar att följa upp projektet. Ange de indikatorer ni kommer att använda för att mäta projektmålen.

I det här kapitlet redogör projektet för vilka insamlingsmetoder som kommer att tillämpas på olika nivåer i relation till resultatuppföljning. Utifrån att en innovation enligt projekttidén innebär en process där nya kunskaper och erfarenheter testas i praktiken så kan processens resultat påverka vilka indikatorer som är lämpliga att utgå från. Reservationen är viktig för att säkerställa att processen inte hämmas av fasta indikatorer och därmed riskerar att hindra den sociala innovationen att utvecklas genom ny kunskap och efter målgruppens behov.

RESULTATUPPFÖLJNING PÅ INDIVID, PROJEKT- OCH ORGANISATIONSNIVÅ

Utifrån att projektmålen rör resultat på olika nivåer; individ, projekt- och organisationsnivå kommer resultaten följas upp med hjälp av olika insamlingsmetoder. Indikatorer för uppföljning av respektive mål och delmål är både kvalitativa samt kvantitativa.

INDIVIDNIVÅ

För att kunna följa upp projektets resultat på individnivå kommer deltagarna vid projektstart och projektslut att med hjälp av ett självskattningsverktyg besvara frågor som rör känslan av utanförskap samt motivation att förändra riskbeteende och livssituation. En indikator på att projektet har uppnått ett positivt resultat är att självskattningen visar på en positiv förändring gällande detta. Resultat på individnivå handlar även om målgruppens väg mot utbildning och arbete vilket kommer att följas upp utifrån stegförflyttning mot sysselsättning. En central del av projektet handlar om tillgängliggörandet av stöd till målgruppen vilket blir ett viktigt område att följa upp; vad som gjorde att tjejen tog steget att delta i projektet och ta emot stöd. I inskrivningsverktyget kommer deltagarna få frågan kring hur de kom i kontakt med projektet. Syftet är att få kunskap kring hur projektet kan nå ut till målgruppen. Eftersom projektet vänder sig specifikt till tjejer kommer inte könsuppdelad statistik att tillämpas då analysen utifrån ett genusperspektiv bygger på att tillgängliggöra insatser för tjejer.

PROJEKTNIVÅ

Vad gäller resultatet på projektnivå är ett mått på måluppfyllelse att det har skapats två nya roller inom UngNordost, en SIG-samordnare-tjej och en SSPF-koordinator-tjej. En indikator för detta är att det finns en dokumenterad rollbeskrivning för arbetssättet samt att denna är känd hos organisationen och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

samarbetsspartners. Ytterligare resultat på projektnivå är att en barnmorska kopplas till projektet och dess deltagare. Ytterligare indikatorer för att mäta måluppfyllelsen kopplat till projektets arbetssätt är att de verktyg och metoder som prövats inom ramen för projektets verksamhet och att fler tjejer i den gängkriminella miljön har identifierats och erbjudits stöd. Vidare visar på en positiv förändring vad gäller deltagarnas upplevelse kring insatsen. Förändringen mäts utifrån de uppföljningsvariabler som finns inbyggda i respektive verktyg/metod, exempelvis att deltagaren följer de steg som finns angivna inom ett beteendeförändrande program såsom åtgärdsplaner och genomförandeplaner. Ett tvärgående delmål inom projektet handlar om att skapa en genussensitivitet vilket kommer att följas upp inom samtliga nivåer, på projektnivå följs samarbetsparternas upplevelse kring kompetenshöjande insatser upp. Projektet kommer även att följa upp implementeringsprocess och spridning av resultat.

ORGANISATIONSNIVÅ

Projektets resultat på organisationsnivå kring en samsyn och nya samarbetsvägar är svår att följa upp med kvantitativa mått utöver att rutiner ska upprättas. Samsyn kommer att följas upp inom ramen för projektets utvärdering. Projektets samverkans- och samarbetspartners kommer intervjuas av extern utvärderare utifrån hur samarbetet bidragit till att berörda aktörer förstår varandras uppdrag, ser nyttan av varandras insatser för målgruppen samt hur dessa insatser kan komplettera varandra. En indikator för att mäta resultatet är att det efter projektets slut ska finnas riktlinjer och rutiner för samverkan mellan berörda aktörer kring målgruppen. Gällande resultatet för ökad kunskap kring projektets målgrupp är en indikator att mäta deltagande och representation i projektets planerade workshops och utbildningar. I till exempel kursutvärdering ställa frågor om innehållets relevans utifrån arbetet med målgruppen. Vidare kan upplevelsen av ökad kunskap även mätas i projektutvärderingen. Utvärderaren ska i intervjuer med samverkans- och samarbetspartners även undersöka huruvida projektet har bidragit till ny kunskap kring målgruppen.

VERKTYG FÖR RESULTATUPPFÖLJNING

Verktyg inom till exempel Tjänstedesign kan användas för uppföljningen av projektets innovation det vill säga de funktioner, arbetssätt, samarbeten och verktyg som tas fram och testas i projektet. Projektdeltagarnas feedback är centralt. Verktyg för insamling av deltagarnas feedback i form av frågor via enkät eller intervjuer kommer att anpassas med hänsyn till målgruppens situation och integritetsskydd. Det kan också vara aktuellt att samla feedback från deltagarna genom deltagande observation.

Projektet kommer använda RBM (Resultat based management) som är ett verktyg för verksamhetslogik och uppföljningen av indikatorer. Det tydliggör sambanden mellan målområden, resurser, aktiviteter, prestationer, resultat i förhållande till förväntade kort- och långsiktiga effekter. RBM fungerar som ett stöd för projektet att bryta ner målområdena och tydliggöra projektaktiviteter och prestationer för att nå förväntade resultat. Projektets RBM är ett levande dokument och kommer revideras tillsammans med projektteamet och med stöd av den löpande utvärderingen. Här kan bland annat indikatorer tydliggöras och kompletteras. Verksamhetslogiken utgör ett underlag för redovisning av projektets fortskridande för styrgruppen samt ett underlag för beslut.

Inom ramen för projektets samarbete med forskningsprojektet " Tjejer i kriminella gäng" kommer projektet tillsammans med ett flertal andra kommuner i Sverige bistå forskningsprojektet med intervjupersoner. Den kunskap som produceras i forskningsprojektet kommer vara användbar för att bekräfta eller dementera projektets information. Möjlighet till kunskapsutbyte stärks av att de intervjuer som genomförs i respektive projektet kommer att vara anonyma. Projektet ser också en stor fördel med att samverka med forskare i samband med det egna intervjuarbetet då de har tydliga forskningsetiska riktlinjer att följa samt en vana

Medfinansieras av
Europeiska unionen

och kompetens i utförandet.

Projektledaren ansvarar för att löpande dokumentera genomförandet av projektets aktiviteter och hålla regelbundna verksamhetsmöten med projektteam och medarbetare inom UngNordost. Vidare ansvarar projektledaren för kvartalsrapporteringen och tillsammans med projektkonom för den ekonomiska uppföljningen av projektet samt redovisningen till både styrgrupp och ESF-rådet.

MÅL OCH INDIKATORER

Utifrån projektmålen presenteras nedan vilka indikatorer som ska användas i uppföljning av målen.

PROJEKTMÅL 1. UTVECKLA OCH TESTA ETT NYTT GENUSSENSITIVT ARBETSSÄTT FÖR ATT UPPTÄCKA OCH STÖDJA UNGA TJEJER I DEN GÄNGKRIMINELLA MILJÖN SOM ÄR I RISKZON FÖR KRIMINALITET O/E SÅRBARHET/UTSATTHET OCH STÖDJA DEM TILL UTBILDNING, ARBETE.

Delmål 1 kommer att följas upp enligt följande indikator:

- Projektet har nått minst 50 tjejer.
- Roll- och uppdragsbeskrivning för SSPF-koordinator-tjej och SIG-samordnare-tjej framtagen.
- Samarbetsform är upprättad mellan UngNordost och SMC-Pilen.

Delmål 2 kommer att följas upp enligt följande indikator:

- Plan och riktlinjer för sysselsättningsmöjligheter för tjejer finns framtaget.
- 50 procent av deltagarna uppger i en utvärdering att de är i, eller har gjort en stegförflyttning närmare, sysselsättning i form av arbete, utbildning eller praktik.

Delmål 3 kommer att följas upp enligt följande indikator:

- 80 procent har genomgått riskbedömningsamtal SEXIT och fått erbjudande om att träffa barnmorska.
- Samverkande aktörer uppger i enkät att de har en ökad förmåga att identifiera tecken på sexuell våldutsatthet och kännedom om var tjejerna kan få stöd.
- Av projektets deltagare har sexuellt riskutsatta individer kunnat identifieras och erbjudits stöd och vård inom hälso-och sjukvård, SMC Pilen.

Delmål 4 kommer att följas upp enligt följande indikator:

- 70 procent av deltagarna uppger i en uppföljning att de upplever att projektmedarbetaren beaktar deras åsikter i frågor som rör dem.
- Samarbetsparterna uppger i en enkät att de har ökad kunskap om målgruppens situation och behov.
- Inskrivnings och utskrivningsverktyg med ett tillgänglighetsperspektiv är framtaget och målgruppens inspel har beaktats.

Delmål 5 kommer att följas upp enligt följande indikator:

- Samarbetsparterna uppger i en enkät att de upplever ökad samsyn målgruppens situation och behov ur ett genusperspektiv.
- Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts för medarbetare och samarbetsakörer och andra nyckelfunktioner.

Delmål 6 kommer att följas upp enligt följande indikator:

- Projektet har besökt och hämtat hem kunskap, verktyg och metoder från Integrated Gangs and Exploitation Unit och bidragit till projektets metod och arbetssätt.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

PROJEKTMÅL 2. UTVECKLA SAMARBETE OCH SAMSYN MELLAN SAMHÄLLSAKTÖRER GENOM UTVECKLAD KUNSKAP OCH KOMPETENS OM MÅLGRUPPENS SITUATION OCH BEHOV

Projektmålet kommer att mätas enligt följande indikatorer:

- En serie innovationsworkshops för kunskapsutveckling- och överföring har genomförts.
- Projektet varit representerad i nätverkssammanhang och kunskapsutbyten.

Delmål kommer att följas upp enligt följande indikator:

- Samarbetsparternas arbetssätt ska kopplas till målgruppen och identifieras i respektives verktyg, frågeformulär, screeningprogram.
- Merparten av projektdeltagarna uppger i fokusgrupp/intervju att de har bidragit med synpunkter i framtagandet av verktyg för att upptäcka målgruppen.

PROJEKTMÅL 3. SPRIDA PROJEKTETS METOD PÅ LOKAL, REGIONAL, NATIONELL OCH EUROPEISK NIVÅ.

Projektmålet kommer att mätas enligt följande indikatorer:

- Finansieringsplan inklusive resursplanering finns upprättad.
- Slutrapport finns sammanställd som beskriver arbetsmetoder inklusive roll- och uppdragsbeskrivning samt förutsättningar för implementering.
- Information och spridning av arbetssätt och metod enligt kommunikationsplan på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Beskriv hur projektet ska utvärderas.

LÄRANDE UTVÄRDERING

Metoden lärandeutvärdering innebär att utvärderaren fungerar som en aktiv partner som löpande, genom hela projektet, stödjer projektteamet att nå förväntade resultat och med stöd av olika utvärderingsverktyg synliggöra projektverksamhetens framgångsfaktorer, utmaningar och utvecklingspotential. Utvärderingen kan göras av en enskild utvärderare såväl som av ett utvärderingsteam som tillför ett granskande utifrånperspektiv.

Fokuset bör ligga på projektets innovativa process och projektresultatens uppskalningsbarhet. Det vill säga granska hur samarbetspartners och deltagare involveras i processen samt om de personalresurser, verktyg, och metoder som testas i projektet bidrar till att nå förväntade resultat. Genom löpande dialog där utvärderaren kontinuerligt återkopplar till projektledningen avseende resultat, måluppfyllelse och implementering bidrar utvärderingen med analys och reflektioner som beskrivs i till exempel en nulägesanalys, halvtidsutvärdering och slutrapport.

Utvärderingen ska stödja projektets arbete på deltagarnivå och hur projektets arbetssätt och metod bidrar till att tjejerna stärker sina förutsättningar mot utbildning och arbete samt hur deltagarverksamheten bidrar till att utveckla tjejernas självkänsla, tillit, hälsa och känsla av egenmakt. Utvärderingen kommer att göras med ett etiskt förhållningssätt genom att värna integriteten hos projektets deltagare och medarbetare som deltar i intervju- och enkätstudier. Det är av stor vikt att uppdragstagaren har djup kompetens inom de horisontella principerna, i synnerhet avseende jämställdhetsfrågor samt att utvärderaren antar ett intersektionellt angreppssätt i utvärderingen för att synliggöra hur normer och värderingar samverkar.

På strukturnivå vill vi att utvärderingen undersöker hur väl samarbetsparterna har uppnått de strukturella förutsättningarna för samverkan i form av samsyn och samhandling. Utvärderingen bör därför undersöka

Medfinansieras av
Europeiska unionen

samarbetsparternas förutsättning för implementering av gemensamma interna och externa rutiner och processer.

Utvärderingens syftar till att:

- Synliggöra tjejnarnas progression i projektet avseende självkänsla, sysselsättning och egenmakt. Till exempel med stöd av en löpande enkät till tjejnerna.
- Konkretisera projektets förväntade resultat och effekter samt tydliggöra relationen mellan dessa och projektaktiviteterna. Ta stöd av projektets verksamhetslogik, RBM.
- Synliggöra förutsättningarna för samarbete avseende samsyn och samhandling.

Genuskompetens kommer att ställas som krav i upphandlingen. Utvärderaren ska ha utbildning i till exempel genusteori, genusvetenskap och normmedvetenhet. Kompetens i tillgänglighet, mänskliga rättigheter och diskrimineringslagen kommer att värderas högt och utgöra ett kriterium vid tilldelningen.

Beskriv vilka som är mottagare av projektets tänkta resultat.

Under projektets förstudie genomfördes en intressentanalys som utgick från de samhällsaktörer som är viktiga utifrån projektets målsättningar; utveckla ett riktat stöd till tjejer som befinner sig i eller nära den gängkriminella miljön och som är i riskzonen för långvarigt utanförskap.

Kartläggningen är fortsatt aktuell och intressenterna är fortsatt att betrakta som mottagare av projektresultat på olika nivåer. Ett av projektets målområden handlar om att informera och sprida projektresultatet. Spridningen ska ske på lokal, regional, nationell samt på EU-nivå. I texten nedan redogörs för mottagare av projektresultat på respektive nivå. Mottagare kommer att ingå i projektets kommunikationsplan och ytterligare mottagare av projektets resultat förväntas läggas till längs med projektets gång.

MOTTAGARE PÅ LOKAL NIVÅ

Den lokala nivån är grundläggande utifrån att den utgör plattformen för projektet och fungerar som en testbädd för projektets sociala innovation. Mottagare på den lokala nivån innefattar projektpersonal, socialtjänst, polis, SMC-Pilen, arbets- och vuxenutbildning, räddningstjänst och övriga aktörer som ingick i bland annat förstudiens LFA-workshop. Ung Hisingen i Göteborgs Stad, som driver en liknande verksamhet som UngNordost, är en viktig lokal samarbetspart och mottagare av projektresultaten. Eftersom arbets sättet och målgruppen är likartad så finns det en ambition att ett lyckat projektresultat kan leda till att även Ung Hisingen implementerar likande roller samt arbets sätt och rutiner.

Kopplat till sysselsättning och utbildning så är Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen en viktig mottagare utifrån deras uppdrag att erbjuda unga vuxna olika typer av sysselsättningsinsatser. Genom anpassade sysselsättningsinsatser förväntas fler unga från målgruppen kunna ta del av insatserna.

Stadensövergripande satsningar såsom exempelvis Strategin Group Violence Intervention (GVI), i Malmö går strategin under namnet "Sluta skjut" är ytterligare en arena att sprida projektresultat. GVI är en strategi för att reducera grovt våld i kriminella miljöer, i en specifik stad eller stadsdel, och bygger på samverkan mellan polis, kommun, kriminalvård och lokalsamhälle. I Göteborg ingår bland annat SIG-samordnare från UngNordost.

Projektägare, enhetschef för UngNordost, ingår i enhetschefsnätverk över staden vilket är plattform med mottagare i samtliga stadsområden.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

MOTTAGARE PÅ REGIONAL NIVÅ

Hälsa- och sjukvård är en viktig samverkanspart och mottagare av projektresultat. Genom att bygga en samverkanskedja mellan hälso- och sjukvård, socialtjänst och polis så skapas möjligheter att vid projektslut visa på vikten av en nära samverkan för att tillgängliggöra stöd för målgruppen. Mottagandet av projektresultat är alltså av stor vikt för en implementering av nya samverkansrutiner.

Genom samarbete med regionens Innovationsprojekt "Utveckling av vårdform inom hälso-och sjukvården för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld" skapas även ytterligare en arena för fler mottagare av projektresultat.

MOTTAGARE PÅ NATIONELL NIVÅ

På nationell nivå identifierar projektet mottagare i områden som exempelvis Stockholm och Malmö eller andra städer med liknande utmaningar som projektets kontext. Genom att genomföra en innovation kopplat till målgruppen kommer modellen att vara intressant för liknande verksamheter att implementera.

Vid framgångsrika resultat är även Socialstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Länsstyrelser och Jämställdhetsmyndigheten tänkbare mottagare av projektets metod.

För att sprida projektresultatet planerar projektet att ansöka om en möjlighet att delta på Socionomdagarna för att nå en större bredd av mottagare nationellt. Vidare anordnar Gryning digitala konferenser och seminarier som når deltagare på nationell nivå vilket är en intressant arena för projektet att nå fler mottagare av projektresultatet.

Forskningsprojektet Tjejer och gäng är en mottagare på nationell nivå som genom kunskapsutbyte blir mottagare av projektresultat.

MOTTAGARE PÅ EU-NIVÅ

På EU-nivå är UngNordost medlem i nätverken Nordic Safe Cities samt Eurocities. Båda nätverken är en viktig arena för spridning av resultat. Mottagarna förväntas vara andra städer i Europa med liknande utmaningar. Under utvecklingen och implementeringen av UngÖst var de båda nätverken en bra arena för att sprida resultat och projektet planerar att fortsatt sprida resultat inom nätverken. Vidare kommer även Göteborg Stads Brysselkontor att vara en viktig part i att sprida resultat genom sina kanaler och därmed kunna identifiera ytterligare mottagare av resultat på EU-nivå.

Metod och tillvägagångssätt

Beskriv de metoder eller tillvägagångssätt som projektet kommer att använda för att lösa det problem som ni identifierat i avsnittet Problemformulering, samt möta de projektmål som ni formulerat i avsnittet Projektmål.

I följande avsnitt presenteras metoder och tillvägagångssätt kopplat till respektive mål.

1.UTVECKLA OCH TESTA ETT NYTT GENUSSENSITIVT ARBETSSÄTT FÖR ATT UPPTÄCKA OCH STÖDJA UNGA TJEJER I DEN GÄNGKRIMINELLA MILJÖN SOM ÄR I RISKZON FÖR KRIMINALITET O/E SÅRBARHET/UTSATTHET OCH STÖDJA DEM TILL UTBILDNING, ARBETE

En central del av metodutvecklingen är de personalresurser som testas i projektet. Det handlar framför allt

Medfinansieras av
Europeiska unionen

om: en SIG-samordnare-tjej, en SSPF-koordinator-tjej och en barnmorska SMC-Pilen. Till detta kommer olika stödresurser hos samverkanspartners att inkluderas i utvecklingsarbetet. Målen genomsyras av ett genussensitivt arbetssätt. Med genussensitiv menas att den verksamhet som erbjuder stöd har en fördjupad kompetens kring kön och genus och därmed större förmåga att identifiera komplexiteten i situationen och anpassa stödet därefter. De olika rollerna kommer att vara delaktiga i de olika delmålen som i texten vävs samman med projektets aktiviteter och metoder under huvudmålet.

I dagsläget har UngNordost två SIG-samordnare som vänder sig till unga i åldern 18-25 som vill lämna en kriminell livsstil. SIG-samordnarna har arbetat upp ett stabilt samarbete internt i stadsdelen samt externt med andra viktiga aktörer såsom särskilda avhopparenheten (SAV), frivården, polisen, anstalter med flera. SIG-uppdraget har en tydlig struktur och det finns olika kartläggningsverktyg och insatser att tillgå. I intervjuer med SIG-samordnarna menar de att det är få tjejer som söker stöd men att de kan se att tjejerna finns, om inte annat i periferin kring killarna. En ytterligare tjänst i teamet, en SIG-samordnare med fokus på tjejer skulle vara en stor tillgång för att kunna dels fånga upp tjejerna, dels för att arbeta med kunskaphöjande insatser tillsammans med deras olika samverkansaktörer. Att utöka SIG-teamet med en ytterligare "tjej-samordnare" bygger på inspiration från ett av studiebesöken hos Integrated Gangs Unit (IGU), numera Integrated Gangs and Exploitation Unit (IGXU), vilket finns beskrivet tidigare i ansökan och planeras utforskas närmare.

SIG-samordnare-tjej kommer att arbeta tätt med de andra två samordnarna men kommer att fokusera på att fånga upp tjejerna. I praktiken kan det handla om att öka utforskandet i samband med att killar väljer att söka stöd; att utforska om det finns en flickvän, system eller dylikt och försöka få möjlighet att ta kontakt för att undersöka hur tjejens situation ser ut. SIG-uppdraget är manligt kodat då en majoritet av klienterna är män. Projektet vill genom en ny roll utforska kvinnornas medverkan och/eller utsatthet. Utökningen innebär att kartläggningen utökas och att nya rutiner och arbetssätt integreras inom SIG-teamet.

UngNordost har i dagsläget fem SSPF-koordinatorer som vänder sig till unga i åldern 12-18 år. Till skillnad från SIG-uppdraget handlar SSPF om barn och tonåringar vilket innebär att vårdnadshavare är en viktig del av arbetet. Målgruppen är beroende av sina vårdnadshavare och påverkas av sina uppväxtvillkor som i vissa fall är präglade av bland annat konflikter, våld, heder och missbruk. Erfarenheten visar att både oron och terminologin som används skiljer sig åt beroende på om det är killar eller tjejer. Definitionerna ser olika ut, bråk där tjejer är involverade benämns som tjejbråk, tjejer snattar och killar snor. I samverkan med polisen används cylindermodellen där unga som rör sig i exempelvis riskmiljöer, den så kallade "svansen" identifieras. Väldigt få tjejer fångas upp genom verktyget vilket behöver undersökas närmare i projektet; av vilken anledning syns inte tjejerna eller vad är det som gör att killarna kategoriseras i högre grad än tjejerna. Ytterligare fokus kommer även riktas mot sociala medier där tjejer utsätter andra, eller själva utsätts, genom ryktesspridning och konflikter som ibland leder till större konflikter, hot och våld. Sociala medier och andra digitala forum är även en yta där tjejer kan bli utnyttjade och groomade. Utifrån samma idé som med SIG planerar projektet att skapa en ny roll, en SSPF-koordinator med fokus på tjejerna. SSPF-koordinator-tjej ska ha fokus på att fånga in tjejerna i samband med ordinarie samverkansforum inom uppdraget samt vara en del av kunskapsinhämtning för att bättre identifiera tjejer i risk och vidare i samverkan med bland annat grundskolan hitta vägar för målgruppen att återgå till skola eller annan sysselsättning. SSPF-koordinator ska även i samverkan med myndighet se över hur exempelvis riskbedömningsverktyget SAVRY kan fånga upp tjejer i samband med utredning inom socialtjänsten.

För att kunna erbjuda stöd och vårdinsatser för tjejer där det finns en identifierad sexuell riskutsatthet och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

erfarenhet av sexuellt våld kommer projektet att kunna erbjuda stöd från en barnmorska. Barnmorskan från SMC-Pilen kommer att knytas till projektet. Erfarenheten är att det kan vara ett stort steg att söka vård för unga som är i en utsatt situation. Genom att knyta samman vården och socialtjänsten kan det skapa en brygga för den unga, att steget blir lättare att ta då det finns ett stöd längs vägen. SMC-Pilen kommer genom sin medverkan i projektet även kunna erbjuda kunskapsöverföring till personal inom socialtjänst, polis och övriga aktörer kring sexuell riskutsatthet, sexuellt våld och dess kopplingar till samsjuklighet, substansberoende och organiserad brottslighet/gängkriminalitet. SMC-Pilen kommer även vara drivande part kring hur man kan använda SEXIT enkät och hur personal kan samtala och ställa frågor kring sexuell riskutsatthet och sexuellt våld. Kunskapsöverföring från SMC-Pilen kommer bland annat ske i form av föreläsningar i storgrupp samt genom handledning i mindre grupper bestående av tvärprofessionella deltagare från både polis, socialtjänst och andra samarbetsparter. Genom att knyta en barnmorska till teamet så byggs nya samverkansvägar mellan hälso- och sjukvård, socialtjänst och polis i syfte att underlätta handläggning, informationsutbyte och stödinsatser kring målgruppen.

Utöver beskrivningen ovan kommer andra roller vara viktiga kopplat till projektet. Ungdomsbehandlare som arbetar utifrån biståndsbedömda insatser inom UngNordost kommer att ha en viktig roll i samband med att en bedömning görs kring att målgruppen behöver en öppenvårdsinsats. Ungdomsbehandlarna blir även viktiga i samband med en kunskapsutveckling och ökad förmåga att identifiera målgruppen i redan befintliga ärenden. Ärenden där misstanke finns men där fokus i arbetet har varit kring andra målsättningar. Fält- och ungdomssekreterare blir viktiga utifrån att upptäcka målgruppen i deras uppsökande uppdrag. Vidare spelar de en viktig roll kring att motivera målgruppen att söka stöd och kan fungera som en brygga mellan det förebyggande och uppsökande uppdraget och vidare till projektets insatser. Personalen inom KAA-uppdraget spelar en viktig roll utifrån målgruppens väg mot utbildning och arbete genom att fånga upp målgruppen i samband med deras uppföljande och operativa stöd. Liksom uppsökarna kan KAA fungera som en brygga och motivera till projektets insatser. Polisen på operativ nivå kommer att vara en viktig part utifrån att föra in tjejjerna i befintlig samverkan. Genom att projektet erbjuder insatser så förväntas möjligheterna att lyfta oro från polisen att öka.

Samtliga roller är kopplade till antingen skolan för att undvika skolavhopp alternativt till arbetsmarknad och utbildningsförvaltningen och Krami kopplat till utbildning, arbete och praktik. Skola eller annan sysselsättning kommer att vara en viktig aspekt i arbetssättet och finnas med i deltagarnas åtgärdsplaner alternativt genomförandeplaner.

2. UTVECKLA SAMARBETE OCH SAMSYN MELLAN SAMHÄLLSAKTÖRER GENOM UTVECKLAD KUNSKAP OCH KOMPETENS OM MÅLGRUPPENS SITUATION OCH BEHOV

Processen för en social innovation startar då fler blir medvetna om ett behov som inte tillgodoses eller erkänns, till att praktiska lösningar testas och att det som bäst möter målgruppens behov implementeras.

För att projektteam och samarbetspartners ska göra den synvända som identifierades i förstudien och kunskap att utveckla förmåga att upptäcka tjejjerna, bedöma deras situation och behov behöver projektet tillföra kompetensutvecklingsinsatser. I huvudsak handlar det om kompetens kring frågor som risk- och skyddsfaktorer ur ett genusperspektiv, könsnormer i den gängkriminella miljön, hedersnorm och kontext, exploatering, sexuell våldutsatthet och trauma etc.

Studien Girls and Gangs (Centre for Social Justice 2013) lyfter fram vikten av att samhällsaktörer går samman för att utveckla ett genussensitivt arbetssätt för att förebygga att tjejer dras in i gäng samt utveckla ett riktat stöd till tjejer som vill lämna gängmiljön. Samhällsaktörerna behöver bland annat

Medfinansieras av
Europeiska unionen

bedriva en effektiv kartläggning av situationen, utveckla förmågan att agera samfällt när "fönstret är öppet", erbjuda ett effektivt mentorsstöd samt säkerställa samarbete mellan polis och socialtjänst kring målgruppen. Att agera när "fönstret är öppet" nämns även av projektpersonalen på UngNordost som en viktig punkt; att det är viktigt att agera snabbt och synkat i samband med att den unge är hjälpsökande och mottaglig för stöd. Det handlar om att ingripa när hon till exempel: har problem i skolan, har en pojkvän som grips, hamnar i fängelse eller placeras på institution, är gravid eller föder barn, besöker mödravården eller ungdomsmottagningen eller skrivs in på akutmottagning. Detta förutsätter samarbete och samsyn mellan olika samhällsaktörer. Inom UngNordost finns upparbetade samverkansytor men projektet syftar till att öka samarbetet och samsynen inom både befintliga sammanhang såväl som nya.

3.SPRIDA PROJEKTETS METOD PÅ LOKAL, REGIONAL, NATIONELL OCH EUROPEISK NIVÅ

Under framtagandet av projektansökan har förstudiens resultat bekräftats ytterligare kring att det finns en blind fläck när det gäller tjejer och deras medverkan eller utsatthet kopplat till kriminella gäng. Spridning av projektresultaten är därmed angeläget och det finns ett stort intresse för medverkan, samverkan och som mottagare av resultat. Projektet kommer att använda befintliga kanaler men även arbeta aktivt enligt upprättad kommunikationsplan för att skapa nya arenor för spridning av resultat.

Gällande finansiering och implementeringsplan så har projektet erfarenhet av att presentera uträkningar utifrån samhällsekonomiska analyser. Genom erfarenhet kring implementering av tidigare projektet UngÖst så finns erfarenheter kring strategi bakom implementering och vikten av förankring hos styrgrupp och övriga beslutsfattare såsom exempelvis politiker. Projektet avser att redan från start regelbundet informera kring projektets erfarenheter och resultat för att säkerställa ett engagemang i den sociala innovationen.

Beskriv de huvudsakliga aktiviteter som projektet ska genomföra och hur dessa förväntas bidra till att uppfylla projektets angivna mål.

UTVECKLA ETT NYTT ARBETSSÄTT

Projektet planerar att testa nya roller i verksamheten för att öka kompetensen i teamet samt för att utveckla kompetens och stödsatser kring målgruppen. De nya rollerna som projektet planerar att utöka teamet med är ytterligare en SIG-samordnare-tjej och en SSPF-koordinator-tjej som ska vända sig till målgruppen. Genom att utveckla tydligare roll- och uppdragsbeskrivningar kopplat till målgruppen så förväntas projektet tillsammans med samarbetsaktörer skapa en samsyn kring behov och insatser samt ansvarsfördelningen. Projektet ska tillsammans med socialsekreterare och lokalpolisen se över rutiner för att anpassa samverkan och skapa interna arbetsrutiner kopplat till målgruppen. Projektet planerar även att genom en ny samarbetsform med SMC-Pilen inkludera en barnmorska för att nå ett förstärkt stöd för målgruppen. Genom en nära samverkan förväntas projektets aktörer få en ökad kunskap om målgruppens behov. Samarbetsformen tillsammans med SMC-Pilen förväntas fungera som en modell för liknande samarbeten inom regionen.

För att utveckla stödet kopplat till målgruppens väg mot sysselsättning kommer projektet att upprätta ett utvecklat samarbete med bland annat skolornas elevhälsoteam, KAA-koordinatorer, Arbvux och KRAMI. Samarbetet kommer främst ske genom de nya rollerna inom SSPF- och SIG-uppdragen och arbetet ska regelbundet stämmas av vid samverkansträffar. Projektledaren kommer att tillsammans med berörda parter skapa en plan med riktlinjer för att skapa jobb- eller studiemöjligheter för målgruppen.

För att projektet ska involvera målgruppen så kommer projektet använda olika typer av metoder för delaktighet som exempelvis fokusgrupper, intervjuer, enkäter, observationer. Syftet är att säkerställa att

Medfinansieras av
Europeiska unionen

utvecklingen av arbetsätt och stödinsatser är förankrat hos målgruppen och deras behov. Projektet kommer även att använda olika verktyg som exempelvis ett flödesschema för uppföljning av målgruppen samt in- och utskrivningsverktyg för bättre insikt i hur väl arbetsättet möter målgruppens behov.

Projektet har en målsättning gällande att utreda behovet av genusinriktat stöd för målgruppen. För att skapa en genussensitivitet inom teamet och i samarbete med övriga aktörer så planerar projektet kompetensutveckling kring bland annat genuskunskap, machokultur och hedersnormer. Vidare kommer arbetet med genussensitivitet vara ett tvärgående perspektiv i projektets planerade innovationsworkshops.

INNOVATIONSWORKSHOPS

Projektet har för avsikt att arrangera en serie innovationsworkshops. Dessa kommer att hållas på regelbunden basis genom hela projekttiden. Utifrån tema eller aktivitet bjuder projektgruppen in representanter från projektpartners organisationer och andra samhällsaktörer. Lämplig metod för att säkerställa målgruppens delaktigt bedöms från gång till gång.

Innovationsworkshoparna syftar till att, med hjälp av metoder och verktyg för tjänstedesign, tillsammans arbeta med utformningen och innehållet i projektets verksamhet och insatser. Till exempel att utgå från verktygen för "Användarresan - Visualisera och skapa förståelse för hur användaren rör sig igenom och använder en tjänst eller process före - under - efter" (www.skr.se). För projektet handlar detta om att tydliggöra processerna runt deltagarna och att identifiera brister och möjligheter i samarbetet mellan projektpartners och hur tillsammans ta fram formerna för samverkan och hur nya rutiner ska implementeringen i parternas ordinarie verksamhet. Innovationsworkshopar är också där den inhämtade kunskapen från Integrated Gangs and Exploitation Unit kommer att bearbetas. De verktygen (läs mallar) som finns inom tjänstedesign kommer användas i projektets innovationsworkshopar.

REVIDERING AV KARTLÄGGNINGSVKTYG

Kartläggningsverktyg används inom en rad olika samhällssektorer för att identifiera risker för att en person ska utsättas för till exempel hot, våld, normbrytande beteende, kriminalitet etc. Nedan listas några kartläggningsverktyg, bedömningsverktyg samt exempel på verktyg som används för att identifiera gängkriminellt, antisocialt eller våldsamt beteende:

- SEXIT är en metod för samtal om sexuell hälsa och erfarenhet av våld. Den används av bland andra ungdomsmottagningen och sexualmedicinskt centrum i Västra Götaland för att identifiera utsatthet för sexuella övergrepp, våld eller sexuellt risktagande beteende (vgregion.se).
- Ester är ett bedömningsverktyg för professionella som kan användas för att fånga upp barn och unga upp till 18 år med normbrytande beteende eller i riskzon att utveckla ett sådant beteende. Syftet är att bedöma behov av vidare utredning eller insats (socialstyrelsen.se).
- UngDok är en bedömningsmetod för att kartlägga problemsituationen samt riskfaktorer hos bland annat ungdomar med missbruks- och social problematik. Verket består av en uppsättning semi-strukturerade intervjufrågor rörande områden som boende och försörjning, utbildning och sysselsättning, missbruk, kriminalitet, utsatthet för våld, fysisk- och psykisk hälsa samt familjesituationen runt den unge (socialstyrelsen.se).
- Cylindermodellen är en kartläggningsmetod som används bland annat när Polisen kartlägger den organiserade brottslighetens påverkan på lokalområdet och bedömer hur utsatt ett område är. Här identifieras relationen och rollfördelningen mellan medlemmarna i ett kriminellt nätverk. Modellen utgår

Medfinansieras av
Europeiska unionen

från fyra nivåer. Överst kategoriseras ledarna och längst ned i hierarkin finns barn och unga eller familjemedlemmar i nätverkets närhet som visar tecken på normbrytande beteende.

- SAVRY står för Structured Assessment og Violence Risk in Youth och är ett riskbedömningsinstrument som används för unga i ålder 12-18 år. SAVRY används som bedömning av risk och behov hos ungdomar som löper risk att agera ut i våldsamt eller annat allvarligt antisocialt beteende, förutom sexualbrott (socialstyrelsen.se).
- PATRIARK är ett riskbedömningsverktyg som består av vägledning för bedömning och hantering av risk för hedersrelaterat våld. PATRIARK är främst avsedd där den primära gärningspersonen är över 18 år men kan användas vid utvärdering av risker hos yngre gärningspersoner (socialstyrelsen.se).

UTVECKLA NÄTVERKSSAMARBETE MELLAN RELEVANTA SAMHÄLLSAKTÖRER

För att skapa ett förstärkt stöd till målgruppen så ska projektet skapa ett nätverkssamarbete mellan relevanta samhällsaktörer. Projektet ska upprätta ett lokalt nätverk kring målgruppen där relevanta aktörer såsom exempelvis polis, skola, region finns representerade. I dessa sammanhang ser projektet också att det är av vikt att involvera stadens liknande verksamheter som exempelvis Ung Hisingen och Ung Sydväst för att samla kunskap och kompetens kring målgruppen från stadens verksamheter. Utöver att skapa ett lokalt nätverk planerar projektet att identifiera regionala och nationella plattformar som kan vara viktiga för projektet att vara del av för att stärka kompetensen inom området. Projektet planerar också att anordna kunskapsseminarier för medarbetare kopplat till samarbetspartnerna för att sprida möjligheten till att samarbeta kring målgruppen längre ut i de olika organisationerna.

INFORMATION OCH SPRIDNING AV PROJEKTRESULTAT

Ett av projektets målområden handlar om att informera och sprida projektresultatet. Spridningen ska ske på lokal, regional, nationell samt på EU-nivå. Projektledare kommer med stöd från utvecklingsledare EU samt övriga inom projektet att identifiera mottagare av projektresultatet samt kanaler för spridning. En kommunikationsplan kommer att tas fram tillsammans med stadsområdets kommunikatör. Kommunikationsplanen är ett stöd i spridningsprocessen. Kommunikatören kommer även att vara behjälplig i frågor avseende tillgänglighetsanpassad kommunikation för att säkerställa att information om projektet på Göteborgs webbsida uppfyller kraven för tillgänglighetsanpassad kommunikation. Stöd i arbetet med jämställdkommunikation vad gäller innehåll och bildspråk kommer sökas av stadens centrala enhet för visuell kommunikation. Projektet planerar även att genomföra ett spridningsarbete i form av skriftliga nyhetsbrev samt att både delta i samt anordna seminarier, workshops och dyligt.

Beskriv de aktiviteter som behöver genomföras i projektets inledande fas för att starta upp och rigga projektet.

Aktivitetsplan inledande fas (december 2023 till och med januari 2024)

- Tillsättning av projektledare och projektgrupp. Personalresurser i form av projektledare, SIG-samordnare-tjej, SSPF-koordinator-tjej samt barnmorska SMC-Pilen är identifierade och i beredskap att tillsättas vid ett positivt besked. Samtliga funktioner tillsätts och vikarie för dessa kommer att anställas.
- Projektteamet är samlokaliserad med UngNordost och kommer att placeras i befintliga lokaler.
- Samarbete har inletts med projektledare i innovationsprojektet "Utveckling av vårdform inom hälso-och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

sjukvård för sexuellt riskutsatta personer med erfarenhet av sexuellt våld" för det gemensamma arbetet att bygga upp samverkansvägar mellan hälso-och sjukvård, socialtjänst och polis när det gäller projektens gemensamma målgrupp.

- Tillsättningen av styrgruppens medlemmar. Projektets styrgrupp ska bestå av representanter för samarbetsparterna med mandat att föra verksamhetens talan och genomföra beslut. Vid behov ska ett samverkansavtal tas fram för att tydliggöra ramverket för styrgruppens uppdrag.
- Påbörja upphandlingen av projektutvärderare. Målet är att ha en utvärderare på plats så fort som möjligt i samband med projektstart.
- Påbörja dialog med interna och externa samarbetspartners. Målet är att identifiera bilda ett nätverk av nyckelpersoner för kunskapsutbyte och som kan, vid behov, delta i projektets innovativa workshops.
- Påbörja konkretiseringen av projektets aktivitetsplan.
Under projekttiden kommer planen att anpassas och preciseras i samklang med projektets metodutveckling.
- Utse stödfunktioner i form av ekonom, kommunikatör, utvecklingsledare EU. Målet är att ta fram arbetsbeskrivning för respektive uppdrag.
 - Tillsammans med utsedd ekonom ta fram rutiner för budgetuppföljning och redovisning.
 - Tillsammans med kommunikatör ta fram en kommunikationsplan.
 - Tillsammans med utvecklingsledare EU ta fram en plan för transnationellt samarbete och spridning.
- God praxis - ta fram riktlinjer för projektets förhållningssätt vad gäller tillförlitlighet, ärlighet, respekt och ansvarsfullhet. Riktlinjerna ska innehålla avsnitt som reglerar hantering av personuppgifter, samtycke och deltagarnas delaktighet i projektutvecklingsaktiviteter.
- Rutiner för tidrapportering för personal och deltagare, uppföljning och datainsamling ska tas fram. Det här är ett stöd till samtliga inblandade så att förutsättningarna är tydliga kring vilka underlag som behöver samlas in, hur det förvaras och sparas samt när i tid de olika underlagen ska vara insamlade.
- Ta fram kompetensutvecklingsplan. Påbörja planeringen av projektets kompetensutvecklingsinsatser avseende områden könsnormer, machokultur, klan och hederskontext etc. Planen ska även innehålla utbildningsinsatser kring jämställdhet, HBTQI och tillgänglighet.
- Ta fram tids- och aktivitetsplan för projektets innovationsarbete i form av transnationellt samarbete med Integrated Gangs and Exploitation Unit, Westminster, London och efterföljande innovationsworkshops. Ta fram en preliminär planering avseende vilka som ska delta på plats samt vilka som bör delta i innovationsworkshops.

Beskriv deltagarnas planerade väg genom projektet.

GOD PRAXIS

De fyra grundprinciper för den europeiska uppförandekoden för god forskningspraxis är tillförlitlighet, ärlighet, respekt och ansvarsfullhet (The European Code of Conduct for Research Integrity, 2023). Dessa principer är vägledande för projektets metodik i synnerhet gällande relationen till projektets målgrupp.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Detta är särskilt viktig då projektets målgrupp antas befinna sig i eller i risk för att hamna i en utsatt situation. Praxis för projektet metodik skapar trygghet och tydlighet vad gäller relationen till projektets deltagare, samarbetspartners och intressenter. För projektets deltagare innebär god praxis att de informeras om förutsättningarna för deltagande och att samtycke har inhämtats avseende att oidentifierad information delas mellan projektets samarbetspartners. Att de fått information om syfte och användningsområde vid till exempel deltagande i intervjuer eller fokusgrupper. God praxis syftar därmed till att skydda deltagarnas integritet och samtidigt säkerställa deras bemyndigande och möjligheter att delta i utformningen av projektverksamheten.

INDIVIDANPASSADE INSATSER

Insatserna inom projektet kommer att vara individanpassade och ett individuellt stöd kommer att initieras från start i form av utsedda funktioner i projektet; SIG-samordnare-tjej, SSPF-koordinator-tjej o/e ungdomsbehandlare. Samtliga roller med individuellt fokus på tjejerna. Projektpersonalen kommer bland annat att kunna genomföra olika metodbaserade program som exempelvis Ett nytt vägval, RePULSE, samtalsstöd baserat på Non Violent communication (NVC). SMC-Pilen kommer att erbjuda riskbedömning utifrån SEXIT och stöd från en barnmorska. Projektidén bygger på att det ska vara sömlösa övergångar mellan de olika insatserna inom projektet för att just kunna möta upp de olika behov som målgruppen har.

Inledningsvis gällande deltagarnas väg genom projektet är det viktigt att tydliggöra att en stor del av innovationen i projektidén handlar om att identifiera deltagare genom samarbete med projektets aktörer och att tillgängliggöra insatser så att målgruppen känner sig trygga att ta emot stöd. Vidare, att se andra eller nya aspekter samt behov hos de unga som verksamheten redan möter samt att nå fler unga tjejer som befinner sig i, eller omkring, gängkriminalitet. UngNordost har många verktyg och samverkansformer men behöver tillsammans med övriga aktörer se målgruppen med nya ögon och anpassa samt utveckla stödet för att kunna erbjuda likvärdiga insatser och ge samma förutsättningar för både tjejerna och killarna.

DELTAGARNAS VÄG GENOM PROJEKTET

Deltagarnas väg genom projektet kommer att se olika ut beroende på deltagarens förutsättningar och stödbehov. I samband med uppstart är det viktigt att ungdomens stödbehov utreds alternativt kartläggs för att anpassa insatser efter behov. Vissa av deltagarna kommer att aktualiseras utifrån ett kriminellt beteende eller i riskzon för att dras in i en kriminell livsstil. Andra deltagare kommer att aktualiseras utifrån att de är utsatta på olika vis som exempelvis vålds, heders- eller sexuell utsatthet. Ibland kan det handla om en kombination av olika faktorer. Den första fasen är därav av stor vikt då genomförandeplaner alternativt åtgärdsplaner behöver matcha behovet. Verksamhetens erfarenheter är att det många gånger kommer fram senare i arbetet att tjejen har kopplingar till kriminella gäng eller är utsatta i den här typen av miljöer. Projektet planerar att redan vid start och utredningsfas undersöka dessa kopplingar genom anpassade kartläggningsverktyg för att tidigare kunna arbeta med rätt insatser och metoder för deltagaren. Om deltagaren remitteras via socialtjänsten så kommer handläggande socialsekreterare utreda och vidare skicka ett uppdrag som sedan ungdomsbehandlare och ungdom formulerar om till en genomförandeplan. I genomförandeplanen bryts målen i uppdraget ner till hur, när och vilka som berörs för att göra uppdraget anpassat och tydligare för insatsen. Visar det sig att tjejen är brottsaktiv alternativt rör sig i riskmiljöer så kommer de nya rollerna inom SSPF eller SIG, beroende på ålder, att kopplas in för att vara behjälplig i koordineringen kring tjejen. Uppdragen tidsbestäms till sex månader med möjlighet till förlängning om det finns behov av fortsatt insats eller om uppdraget behöver revideras efter nyuppkomna behov. Under insatsen så kommer ungdomsbehandlare och SIG-samordnare-tjej eller SSPF-koordinator-tjej samt ungdom att arbeta med de olika målen med regelbunden uppföljning av socialsekreterare. I uppdraget kan det exempelvis handla om att arbeta med den unges psykiska mående, kriminalitet och identitet, missbruk,

Medfinansieras av
Europeiska unionen

våld o/e hedersutsatthet, sysselsättning. UngNordosts arbetsmodell utgår från att behandlande insatser sätts in parallellt med sysselsättningsinsatser. Detta kommer även vara arbetsmodellen för projektets deltagarverksamhet. Vilket kan innebära att det krävs att målen prioriteras efter ungdomens aktuella situation och behov. Genom att utredande socialsekreterare tidigt i processen utforskar eventuella kopplingar till kriminella miljöer genom exempelvis SAVRY möjliggörs att målen i uppdraget blir heltäckande.

PROJEKTDELTAGARE UNDER 18 ÅR

Målgruppens åldersspann innebär att deltagarna kan variera från tjejer i grundskoleålder till unga kvinnor. Insatserna kommer därmed att anpassas efter ålder och utifrån den enskilda deltagarens behov. Gällande de yngre tjejerna som exempelvis initieras via SSPF, skolsocionomerna eller polisen kommer skolgången att ses över och en samverkan med aktuell skola att startas upp. SSPF-koordinator-tjej kommer att koordinera nätverket kring deltagaren och tillsammans med exempelvis elevhälsoteam se över skolsituationen om det finns anpassningar som krävs eller om det krävs förändringar såsom skolbyte för att underlätta skolgången. Även vårdnadshavare kommer att kopplas in och vid behov en ungdomsbehandlare om det finns behov av ytterligare insatser. Inom projektet kommer även stöd från operativa koordinator KAA vara behjälplig kring alternativa studieformer eller praktikplatser för att underlätta möjligheten att klara skolgången. Inom stadsområdet finns det även möjligheter till att hjälpa deltagarna till att söka sommar- och feriejobb som anordnas inom Göteborgs Stad. Målet är att ungdomen får rätt typ av stöd för att kunna klara av skolgången, en ökad närvaro samt minskad risk att på lång sikt hamna utanför arbetsmarknaden.

PROJEKTDELTAGARE ÖVER 18 ÅR

Gällande deltagarna över 18 år kommer projektets SIG-samordnare-tjej att koordinera insatser i samverkan med myndighet och koppla in en eventuell ungdomsbehandlare. Deltagare över 18 år är myndiga och behoven kan se olika ut. Om det handlar om ett kriminellt beteende så kan det vara aktuellt med programmet Ett nytt vägval som kan användas för unga som löper risk att utveckla eller har utvecklat ett kriminellt beteende. Erfarenheter som UngNordost har i arbetet med killar som vill lämna en kriminell livsstil är att de har upplevt våldsamma och traumatiska händelser och behöver ett stöd kopplat till sitt psykiska mående. Självmedicinering med olika typer av droger är inte ovanligt och ibland kommer stöd kopplat till missbruk vara en del av insatsen. För tjejerna förväntas detsamma men även en förväntad utsatthet kopplat till sexuellt våld och tvång. Stöd från en barnmorska på SMC-Pilen kan bli aktuellt för vissa av deltagarna. Omvänt kan det vara så att SMC-Pilen remitterar tjejer från deras verksamhet till projektet. Vissa av de unga kvinnorna kan även vara föräldrar och då krävs det att projektet även involverar stöd eller andra insatser kopplat till föräldraskapet. Deltagaren kommer även att få stöd kopplat till sysselsättning. Stödet kan handla om att läsa in grund- eller gymnasieskola i lämplig studietakt. Det kan även innebära stöd till arbete eller praktik. Inom Göteborgs Stad har förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildningar en avdelning som kallas Nxtgen som vänder sig till unga i åldern 18-29 år. Nxtgen erbjuder grundläggande, yrkesförberedande och coachande program som kan öppna dörrarna för att komma vidare till utbildning, praktik och jobb. Steget vidare till den här typen av program förväntas ske i en senare fas av deltagarens tid inom projektet, när deltagaren är redo att ta nästa steg mot sysselsättning. Projektet har även möjlighet att själva ordna och skräddarsy praktikplatser för deltagarna i projektet.

NÄRVARO

Eftersom projektet kommer att erbjuda individuellt anpassade insatser så bygger deltagarnas närvaro på att de deltar i deras individuella genomförande- eller åtgärdsplaner. Deltagarna förväntas att följa sin planering och de aktiviteter som ingår. Utifrån målgruppen så finns det dock en förberedelse kring deltagandet inte kommer att följa en spikrak linje utan snarare en process med ner- och uppgångar.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Deltagaren kommer att följas genom kontinuerlig uppföljning via SIG/SSPF/ungdomsbehandlare och nätverk samt genom uppföljningar genom bland annat flödesschema och metodstöd. Deltagarnas närvaro i planerade individuella aktiviteter ses över och utifrån hög frånvaro så får insatsen eller planerade aktiviteter anpassas eller revideras. Utgångspunkten är att det är en målgrupp som kräver att projektet visar tålmod, flexibilitet och långsiktighet. Periodvis kan det vara svårt för deltagarna att delta vilket innebär att de kan pausas för att sedan återaktualiseras i projektet.

UPPFÖLJNING AV DELTAGARPROCESSEN

En stor del av projektets insatser kommer att kräva ett biståndsbeslut och dokumentation kommer därmed att föras i Göteborg Stads interna dokumentationssystem Treserva. Intern uppföljning kommer även att göras varje månad inom ramen för intern uppföljning inom stadsområdets plattform för verksamhetsstyrning Stratsys.

Beskriv hur ni säkerställer att projektet kommer att nå planerat antal deltagare och vilka åtgärder som kommer vidtas om svårigheter uppstår kopplat till detta.

UngNordost är en etablerad verksamhet med både stödsatser, koordinerande och förebyggande insatser för unga. UngNordost blir därmed en given plattform där pågående arbete med unga från målgruppen samt upparbetade kontakter med olika samarbetsparter som exempelvis myndighet inom socialtjänsten, polis och skola. I samband med nya ärenden förväntas projektet bredda synfältet och utforska kring tjejernas kopplingar till den kriminella miljön. Likväl som att utöka kartläggningen i samband med exempelvis SIG-uppdrag; att undersöka om det finns exempelvis flickvänner eller systrar som påverkas av klienternas livsstil. Genom att öppna upp för nya frågeställningar och perspektiv förväntas dels nya målområden i pågående ärenden synliggöras och insatserna blir därmed bättre anpassade efter tjejens behov.

Projektet förväntas även att nå en ny målgrupp via exempelvis SIG-killarnas närstående. Risken finns att SIG-killarna inte vill involvera deras närstående och ett motiveringsarbete behöver ske för att skapa förtroende. Genom att även involvera uppsökarna så ökar möjligheterna att nå unga som tvekar kring att söka stöd av olika anledningar såsom exempelvis rädsla för socialtjänsten, rädsla för vilka konsekvenser ett stödsökande kan innebära eller som helt enkelt inte känner till att stöd finns att få. Projektet ser att det finns en risk att det är svårt att efter att identifierat tjejerna motivera till att ta emot stöd. Uppsökarna kan genom deras upparbetade relationer till målgruppen i stadsområdet arbeta motiverande och stödja tjejerna till att ta emot stöd. UngNordost har också erfarenhet av att arbeta motiverande och relationsskapande, att sänka trösklarna och anpassa insatser så att de unga vågar och klarar att ta emot stöd.

En annan risk som projektet har identifierat är att deltagarna ångrar sig och vill avsluta, eller avbryter deltagandet av andra anledningar. För att minska risken att helt tappa deltagaren kommer projektpersonalen vara tydliga med att det går att skrivas in igen, och att deltagaren ges fler chanser. Parallellt kommer uppsökarna att kunna arbeta motiverande i samband med att de möter målgruppen på andra arenor. Projektpersonalen kommer även att arbeta utifrån ett anpassat och flexibelt arbetssätt som innebär att möten kan ske på andra platser än i projektl lokalen för att anpassa stödet till trygga platser och miljöer för målgruppen.

Gällande den yngre målgruppen, under 18 år, som planeras aktualiseras under SSPF-koordinator-tjej så finns det risk att samverkansaktörerna har svårt att identifiera tjejer inom målgruppen eller att det är svårt att nå tjejerna. I samband med den här typen av risker kommer det att vara viktigt att fokusera på

Medfinansieras av
Europeiska unionen

genussensitiva kompetensinsatser för att hjälpa de olika samverkansaktörerna att identifiera målgruppen. På samma vis som med den äldre delen av målgruppen kommer uppsökande personal vara en viktig del genom motiverande och relationsbyggande insatser för att sänka trösklarna till att ta emot stöd. Inom den här delen av målgruppen är det även viktigt att involvera vårdnadshavare. Projektpersonalen har kompetens och erfarenhet att arbeta med ungas privata nätverk och det kan ibland uppstå situationer där närstående inte kan förstå eller acceptera att deras barn är involverade i kriminella aktiviteter såväl som att deras barn är utsatta på något vis. Sannolikheten är stor att samma typ av reaktioner sker i samband med nätverk kring deltagarna i projektet. Projektet har en medvetenhet kring detta och planerar att genom metod- och processtöd för SSPF-koordinator-tjej följa processerna för att nå fram till vårdnadshavare. Vid behov av stöd för vårdnadshavare kan projektet involvera UngNordosts familjebehandlare samt samverka med bland annat myndighetsutövning samt resursenheter som kan erbjuda föräldrastöd.

En annan risk som projektet har identifierat är att det inte blir några förändringar i uppdragen eller att det är svårt att få tillgång till myndighetspersonal i de kompetenshöjande insatserna. Gällande målgruppen över 18 år så finns team SIG där även myndighetspersonal ingår och där det finns en förkunskap och upparbetade rutiner kring den nuvarande SIG-målgruppen. Utifrån SIG-teamets erfarenhet så blir det en självklar plattform för samverkan redan i utredningsfas. Gällande övriga delar inom myndighet däremot så finns inte samma självklara plattform med spetskompetens vilket innebär att det kommer krävas att projektet arbetar aktivt med att involvera myndighetsledet. Risken är även att det blir svårt att påverka hur myndighet formulerar om uppdragen. För att minska risken att myndighet inte blir tillräckligt involverade i projektmålen så behöver projektet arbeta aktivt med förankring på arbetsledningsnivå för att nå ut med kompetensinsatser samt planerade samverkansformer.

Om ni avser att arbeta transnationellt i projektet, beskriv hur det arbetet ska genomföras.

En grundläggande målsättning för den europeiska politiken är jämställdhet och lika möjligheter för alla EU medborgare. Gränsöverskridande samarbete ett viktigt verktyg för att utveckla lösningar på gemensamma samhällsproblem. Gängkriminalitet och organiserad brottslighet dominerar socioekonomiska utsatta områden och har en negativ påverkan på lokalsamhället i dessa bostadsområden, inte minst för ungdomar och sårbara grupper. Detta är ett problem som Sverige delar med många länder både i och utanför Europa.

Erfarenheter från det framgångsrika transnationella samarbete UngÖst haft med Londonstadsdelen Westminster utgör ramverket för projektets transnationella samarbete och ett av verktygen projektet kommer att användas i arbetet med social innovation. Genom transnationellt samarbete kan projektet lära sig av andras erfarenheter och lösningar och på så sätt "hämta hem" nya perspektiv till problemet samt anpassa och testa metoder och arbetssätt som partnern utvecklat. Att studera och överföra kunskap från andra modeller och metoder för att sedan anpassa och testa är centrala moment i en social innovation.

SOCIAL INNOVATION GENOM ATT "HÄMTA HEM" KUNSKAP, VERKTYG OCH METODER SOM TESTAS I PROJEKTET För det här projektet startade processen 2022 då förstudien inleddes. Fast egentligen startades tankeprocessen mycket tidigare i samband med ESF-projektet UngÖsts transnationella samarbete med Integrated Gangs Unit i Westminster London. En samverkansmodell mellan polis och socialtjänst med fokus på både förebyggande och brottsbekämpningen av organiserad brottslighet. Här hade verksamheten fått upp ögonen för tjejerna och avsatte resurser för att identifiera sårbara tjejer i den gängkriminella miljön och erbjuda stöd. Likt många sociala innovationer behövde vi först samla spår och indikatorer på ett det finns liknande problem här i Sverige som saknar lösning. Förstudien var därför en naturlig del i processen att analysera problemet och identifiera möjliga lösningar som kan testas i ett genomförandeprojekt.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Huvudfokus för projektets transnationella samarbete och en central del i projektets innovationsarbete är att utveckla samarbetet med Integrated Gangs Unit i Westminster, London, som nu vidareutvecklats till att inkludera arbete mot kriminell och sexuell exploatering i gängmiljön. Målsättningen är att studera hur förändringsarbetet utformats från 2017 och framåt. Vilken ny kunskap har tillförts arbetssättet och hur ser den praktiska arbetsformen ut avseende samverkan, personella resurser, verktyg, rutiner etc.

Som en del i projektets sociala innovation handlar samarbetet mellan projektet och Integrated Gangs and Exploitation Unit om att överföra och anpassa deras arbetssätt och metoder för att vidare i projektet testa exempelvis funktioner och verktyg.

EN MODELL FÖR ATT "HÄMTA HEM" KUNSKAP OCH TESTA DET PÅ HEMMAPLAN

Steg 1: Studera rollbeskrivningar, dokument och formulär, processer samt rapporter och eventuella utvärderingar från Integrated Gangs and Exploitation Unit.

Steg 2: I innovationsworkshops bearbeta resultatet av steg 1 och utreda vad som kan testas i projektet.

Steg 3: På plats hos Integrated Gangs and exploitation Unit, Westminster, London, studera genom observation, arbetsskuggning och intervjuer hur samarbetet mellan de olika myndigheter är utformat och hur det bedrivs, det vill säga; vem gör vad, varför och hur?

Steg 4: Uppföljande innovationsworkshops för att bearbeta resultatet från steg 3 och hur projektarbetet kan modifieras eller om nya verktyg och angreppssätt kan testas.

Steg 5: På plats i Westminster ta del av hur Integrated Gangs and Exploitation Unit arbetar med till exempel hälso- och sjukvården kring sexuellt våld och hur de samarbetar med lokala NGO:s kring målgruppen. Genom observation, arbetsskuggning och intervjuer ta del av hur samarbetet med externa parter fungerar, det vill säga vilka rutiner finns, hur kommunicerar parterna, hur ser ansvarsfördelningen ut och vilka utmaningar finns?

Steg 6: I uppföljande innovationsworkshops bearbeta resultaten från steg 5 och hur projektet kan föra in den inhämtade kunskapen i projektet samt identifiera fortsatta utvecklingsbehov och samarbeten.

Resurser som deltar i det transnationella utbytet är projektteam och nyckelpersoner hos samarbetspartners. I innovationsworkshops deltar även annan personal från samarbetspartners och intressenter. Aktiviteten samordnas av projektledaren med stöd av förvaltningens utvecklingsledare EU.

NÄTVERKSSAMARBETE

UngÖst är medlem i Nordic Safe Cities nätverket samt deltagare i Eurocitiesnätverket. Dessa nätverk är viktiga plattformar för utbyte och spridning.

Samarbete mellan Göteborg och Essen, Tyskland

Socialförvaltning Nordost har tillsammans med lokalpolisen i Nordost ingått ett samarbete i staden Essen och deras arbetsmetod Kurve Kriegen (Rätt kurva). Metoden är riktad till att fånga upp barn (10-14 år) där ett kriminellt beteende identifierats och sätta in stödjande insatser riktad till både barnet och hans familj. Inom ramen för samarbete kommer projektet söka samarbete kring det screeningverktyg som Essen tagit fram och som översätts och anpassas till svenska förhållanden. Här vill projektet undersöka hur verktyget

Medfinansieras av
Europeiska unionen

kan utvecklas för att också kunna upptäcka ett kriminellt beteende hos unga tjejer. Målsättningen är att arrangera innovationsworkshops med representanter från socialtjänst och polis från Essen och projektpartners i Göteborg kring dessa frågor.

Kapacitet och kompetens

Beskriv hur ni säkerställer att det finns personal i projektet vid projektstart och vilka åtgärder som kommer vidtas om det uppstår svårigheter kopplat till detta.

PROJEKTLEDARE

Projektledaren för ESF-projekten UngÖst (2016-2019) och UngÖst 2.0 (2019-2022) har kvar sin anställning inom verksamheten och kommer, vid bifall, att tillsättas som projektledare för projektet. Hens tidigare erfarenhet från projektet UngÖst kommer underlätta uppstarten och genomförandet av projektet då hen dels har kompetens att driva ESF-projekt, dels redan upprättade nätverkssamarbeten på flera nivåer som kan bistå den löpande förankringen av projektets delresultat.

PROJEKTTEAM

Under mobiliseringsfasen och förankringen av projektets idéskiss har resurserplanering diskuterats med flera parter. UngNordost som är den verksamhet inom Socialförvaltningen Nordost där projektägarskapet kommer ligga har medarbetarna som idag arbetar som SSPF-koordinatorer och SIG-samordnare, vilka har varit delaktiga i projektdesignen. Två medarbetare, som visat stort intresse för att delta i detta utvecklingsarbete, kommer tillsättas för uppdragen SSPF-koordinator-tjej och SIG-samordnare-tjej. Deras ordinarie tjänster och uppdrag tillsätts med ersättare under projektperioden.

Tillsättningen av barnmorska från SMC-Pilen har förankrats hos enhetschef och medarbetare identifierats. Därtill kommer verksamheten kunna bistå med kompetensinsatser kring sexuellt våld och trauma.

PROJEKTEKONOM

Verksamhetsekonom för avdelningen Familjemottagning och resurser barn och vuxna, Socialförvaltningen Nordost har tillfrågats om uppdraget som projektekonom. Hen har också erfarenhet av ESF-projekt.

RISKHANTERING

Projektledaren och projektpersonal ska löpande dokumentera projekts arbetsätt och rutiner som finns samlat på verksamhetens gemensamma SharePoint.

I det fall projektledaren eller annan projektpersonal slutar och för att minska risken att projektverksamheten stannar av vid ett eventuellt bortfall av projektmedarbetare eller projektledare kommer roll- och uppdragsbeskrivningar samt dokumenterade rutiner att upprättas för att underlätta överlämning till och introduktion av ny medarbetare. Då projektverksamheten har sin hemvist i anslutning till UngNordost-teamet som också kommer vara nära kopplade till innovationsarbetet bedöms risken för projektavbrott som låg.

Beskriv vilka kompetenser som krävs för att arbeta med vald metod och tillvägagångssätt.

Projektmålen kommer att kräva kompetensutveckling av personal kopplat till målgruppen för att stärka kunskapen, samarbetet och samsynen mellan projektets samarbetspartners. Samarbetspartner inom projektet har valts ut utifrån att hela kedjan av aktörer som möter målgruppen tillsammans ska

Medfinansieras av
Europeiska unionen

kompetensutvecklas samt genom ny kunskap skapa en samsyn samt nya arbetsmetoder. Kedjan innefattar samhällsaktörer som möter målgruppen i olika sammanhang och som genom projektet får möjlighet att samla olika kompetenser och kunskap. Respektive samarbetspartner kommer att bistå med deras kunskap, och tillsammans kommer kompetenshöjande insatser hållas för att sprida kunskap inom respektive organisation. SMC-Pilen och innovationsprojektet kommer att kunna tillföra spetskompetens inom det sexualmedicinska fältet. Polisen kommer att kunna erbjuda dels kunskap från deras utvecklingsarbete, dels deras operativa arbete med exempelvis cylindermodellen. Kunskapsöverföring kommer dels att ske inom befintliga samverkansformer, dels genom workshops och utbildningar. Inom socialtjänsten kommer kompetensutveckling ske inom flera olika avdelningar såsom exempelvis utförar- och förebyggandeenheter och myndighetsutövande enheter. Genom att kompetenshöjande insatser sker på personalnivå förväntas kedjan av samhällsaktörer vara bättre organiserade och rustade för att utveckla förmågan att identifiera tjejer som befinner sig i gängkriminella miljöer och erbjuda anpassade stödinsatser. Inom Göteborgs Stad kommer även förvaltningen för Arbetsmarknad och utbildning vara en viktig aktör i kompetensutvecklingen. Genom en ökad kunskap om målgruppen kommer sysselsättningsinsatser kunna anpassas efter målgruppens behov. Ytterligare aktörer som deltog vid förstudiens LFA kommer att involveras i kompetenshöjande insatser för att genom ny kunskap och samsyn skapa anpassade verktyg och arbetssätt för att ge anpassade stödinsatser till projektets deltagare.

Forskningsprojektet " Tjejer i kriminella gäng" kommer allt eftersom deras forskning framskrider dela resultat utifrån deras frågeställningar. Ett kunskapsutbyte kommer även att ske cirka två gånger per termin. Träffarna är tänkta att fungera som en dialog, ett kunskapsutbyte, där de båda projekten diskuterar och utbyter kunskap och erfarenheter om tjejer i, och omkring, gängkriminalitet. Varje träff kommer att ha ett specifikt tema, men behöver inte vara begränsat till det om andra frågor känns mer aktuella. Forskningsprojektet kommer att moderera träffarna. Forskningsprojektet kommer även att kunna erbjuda kompetens och stöd i samband med projektets av framtagande av indikatorer och intervjufrågor som anpassas för att bättre förstå projektets deltagare.

Projektets transnationella samarbete som handlar om att utveckla samarbetet med Integrated Gangs and Exploitation Unit i Westminster, London, är en central del i projektets innovationsarbete. Projektet kommer att involvera samarbetspartners i samband med planerade studiebesök för att skapa ett gemensamt lärande. Genom tvärprofessionella grupper i samband med studiebesök skapas en större möjlighet att gemensamt anpassa nya kunskaper kring verktyg och arbetssätt att testa i den lokala kontexten.

Projektets innovationsprocess kommer att utgå från principerna för tjänstedesign och ta stöd i bland annat de steg och metoder som SKR har gjort tillgängliga på sin webbsida. Göteborgs Stad har också en egen central enhet som arrangerar utbildningar för kommunens medarbetare i metoden samt erbjuder coaching.

Projektet kommer att anlita extern utvärderare för att utvärdera projektet samt vara ett stöd i form av lärande utvärdering.

Projektet kommer att utgå från Göteborg Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning vilket ligger till grund för projektets tillgänglighetsarbete. Projektpersonalen ska under projektet få kunskaper om de förutsättningar som gör det möjligt för personer med funktionsvariationer att delta i projektet. Tillgängligheten ska säkerställas vad gäller den fysiska miljön, resande, bemötande, information och kommunikation. Projektet kommer att följa Göteborg Stads målsättningar inom detta område vilka innefattar rätten till: ett självständigt liv, information och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

kommunikation, demokratisk delaktighet, ett tryggt liv, bästa möjliga hälsa, utbildning, arbete och sysselsättning, fungerande bostad, att kunna förflytta sig i och använda Göteborgs inne- och utemiljöer samt en meningsfull fritid. Projektledaren ansvarar för att projektpersonalen har kunskap om stadens program och dess innehåll och att de tillsammans omsätter programmets målsättningar i praktisk verksamhet för att säkerställa full delaktighet för personer med funktionsvariationer.

Sammanfattningsvis så kommer projektets samarbetspartners att tillföra kunskap och kompetens utifrån respektive organisation eller avdelning. Hälso- och sjukvårdens perspektiv och kompetens är en viktig del av kompetensutvecklingen för att utveckla förmågan att identifiera tjejer som befinner sig i gängkriminella miljöer och erbjuda anpassade stödinsatser. Såväl som att socialtjänsten, polisen och skolan behöver kompetensutvecklas för att tidigare identifiera tjejernas behov och situation. För att skapa en samsyn kommer kompetensutveckling ske i form av olika typer av innovationsworkshops och utbildningar med tvärprofessionella arbetsgrupper. Kompetensutvecklingen av personal syftar till att öka kunskapen om målgruppen, öka förmågan att nå målgruppen samt att erbjuda anpassade stödinsatser till deltagarna. Kompetens som tas in externt kommer att handla om tjänster kopplat till att hålla i innovationsworkshops samt vid utbildningar där viss spetskompetens krävs som inte finns hos projektets samarbetspartners.

Ekonomi - Finansiering

Kostnad per deltagare: 167 898 kr

Beskriv hur kostnaden per deltagare är motiverad utifrån presenterad problemformulering, projektmål samt metod och tillvägagångssätt.

Kostnaden per deltagare motiveras av att arbetet med unga i riskzon behöver vara både individanpassad och långsiktig. Den genomsnittliga tiden som en ungdom får insats via UngNordost är ca sex månader, men för vissa ungdomar kan det ta mellan ett och två år.

KOSTNADJÄMFÖRELSE

I slututvärderingen av ESF-projektet UngÖst 2.0 gjordes en kostnadsjämförelse mellan Göteborg Stads enhet UngÖst och motsvarande öppenvårdsinsatser riktade till unga i riskzon för kriminalitet, psykisk ohälsa och destruktiva beteendemönster som visar på en kostnadsbesparing avseende kommunens insatser.

Uträkningen utgick från kostnadsmanställningen för 2021 där dygnskostnaden för insatsen ungdomsbehandling uppgick till 368 kronor per dygn och ärende. Motsvarande dygnskostnad för externa öppenvårdsinsatser kostade i genomsnitt 1390 kronor per dygn (Sweco ? Slututvärdering UngÖst 2.0, 2022).

SAMHÄLLSEKONOMISK RELEVANS

Insatser riktade till unga som riskerar långvarigt utanförskap är mer resurskrävande då målgruppen oftare har en mer komplex problematik i form av otrygga uppväxtförhållanden, trasslig skolgång, missbruksproblematik, psykisk ohälsa etc. Faktorer som också försvårar ungdomens etablering i samhället och i arbetslivet. Bristen på stöd riktat till målgruppen riskerar därför att vara kostsamt för samhället i form av långtidsarbetslöshet, återkommande vårdinsatser, långtidssjukskrivning, missbruk och kriminalitet.

KOSTNADEN FÖR KÖNSRELATERAT VÅLD I EU

Den europeiska jämställdhetsinstitutet, EIGE, har uppskattat kostnaderna för könsrelaterat våld i EU till cirka 366 miljarder euro för 2019. Könsrelaterat våld avses våld som riktas mot en person på grund av personens kön. EIGE uppskattar att 79 procent av kostnaden omfattas av mäns våld mot kvinnor, varav 48

Medfinansieras av
Europeiska unionen

procent utgörs av relationsvåld.

Kostnader som identifierats är ekonomiska produktionsförluster till exempel för att personer som utsatts för våld är sjukskrivna från arbetet, kostnader för ohälsa, kostnader relaterade till rättsväsendet och rättsprocesser, kostnader för det sociala välfärdssystemet, personliga kostnader för den våldsutsatta, kostnader för specialiserade verksamheter och satsningar såsom exempelvis skyddade boenden, kvinnojoursverksamhet, stödtelefoner. Kostnader för förlorad livskvalitet eller ökad otrygghet och rädsla är dock svåra att mäta.

Beskriv eventuella åtgärder om projektet får svårigheter att nå planerad medfinansiering.

Medfinansiering i form av andel av kostnaden från projektägaren är den insats som Socialförvaltningen Nordost står för och som garanteras genom verksamheten UngNordost som är den enhet där projektet har sin hemvist.

UngNordost är en väletablerad och omfattande verksamhet som bedöms utgöra en stabilitet vad gäller medfinansieringen av projektet.

Har annan finansiering i form av offentligt stöd/EU-stöd, utöver det som redovisas i ansökan, mottagits eller kommer att mottas för detta projekts ansökta kostnader? Om Ja, vänligen specificera nedan?

Nej

Ekonomi - Övrigt

Har stödmottagarna (stödsökande och eventuella samverkansparterna) i detta projekt, vilken/vilka bedriver ekonomisk verksamhet, mottagit statsstöd i enlighet med artiklarna 107-109 i EUF-fördraget eller stöd av mindre betydelse under innevarande och de två närmast förekommande beskattningsåren?

Nej

Beskriv kortfattat era rutiner kring redovisning och rapportering av ert projekt.

VERKSAMHETSLOGIK (RBM)

Projektets verksamhetslogik (RBM) är ett av de främsta verktygen som projektledaren använder för uppföljningen av projektets verksamhet, måluppfyllelse och resultat. Verksamhetslogiken fungerar som projektets kompass och tydliggör sambandet mellan mål, delmål, aktiviteter, prestationer och hur dessa är kopplade till förväntade projektresultat och effekter. Det tydliggör även vilka personalresurser, kompetenser och partners som behövs för respektive aktivitet. Projektets verksamhetslogik är ett levande dokument och uppdateras och revideras kontinuerligt avseende aktiviteter, prestation och resurser i syfte att säkerställa måluppfyllelse och resultat. Verktöget RBM kommer också fungera som ett stöd för projektutvärderingen avseende bedömning av måluppfyllelse inom respektive målområde samt genomförande av uppsatta aktiviteter. RBM är också ett stöd för redovisning av projektets fortskridande för styrgruppen och underlag för beslut.

KVARTALSRAPPORTERING TILL ESF

Projektledaren ansvarar för kvartalsrapporteringen till ESF-rådet och rekvireringen av EU-medel. Rapporten beskriver projektets fortskridande och hur projektverksamheten överensstämmer med projektansökan och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

budget. Den beskriver hur projektverksamheten fortskrider vad gäller deltagare och personalresurser samt att planerade aktiviteter och inköp överensstämmer med den ekonomiska rapporteringen. Eventuella avvikelser är tydligt beskrivna och motiverade samt att det finns en planering för hur dessa ska hanteras om de bedöms utgöra en risk för projektets måluppfyllelse. Därtill ska utvärderingens delresultat och process beskrivas. Underlag som används för kvartalsredovisningen är: RBM, uppföljning av uppdrag och genomförandeplaner samt projektets eget verktyg för deltagaruppföljning, personalens tidrapportering samt PM och andra rapporter från utvärderaren. Därtill kan kompletterande verktyg, dokument och rutiner tas fram specifikt för projektgenomförande.

BUDGETUPPFÖLJNING OCH EKONOMI

Projektkonomen ansvarar för att följa projektets kostnader via den tilldelade projektkoden. Stämma av med projektledaren gällande alla inkomna inbetalningar från ESF och uppbokade projektkostnader på projektkoden. Inför förvaltningens årsredovisning stämma av eventuella medel som finns på balansräkningen och boka över dessa till resultatet när medel har använts. Säkerställa att projektmedel förs över mellan projektåren. Ansvarar för projektets bokslut i ekonomisystemet.

Projektledaren ansvarar för den operativa budgetplaneringen och tillsammans med projektkonomen sammanställer projektets löpande ekonomiska redovisning och rapportering till ESF-rådet. Inför budgetuppföljning med styrgrupp och eventuella budgetändringar tar projektkonomen tillsammans med projektledaren fram information och beslutsunderlag till projektägaren och styrgrupp. Eventuella budgetändringar sammanställs av projektkonomen och projektledare gemensamt inför dialog med ESF-rådets handläggare.

Rutiner gällande inkomna fakturor är att de atteras av enhetschef på det kostnadsställe där fakturan konteras. Fakturor kopplade till projektet ska därutöver konteras med en för projektet framtagna projektkod. Då projektkonomen är kopplad till projektägarens enhet är det hen som atterar alla inkomna fakturor.

VERKSAMHET OCH PERSONAL

Projektledaren ansvarar för den löpande uppföljningen av projektets verksamhet och resurser. I ansvaret ingår löpande sammanställning av projektets aktiviteter och deltagarprocesser, hålla regelbundna verksamhetsmöten med projektpersonal och övriga medarbetare inom UngNordost-teamet och hos externa partners.

Personalens tid i projektet redovisas med hjälp av ESF:s verktyg för digital redovisning av personaltid enligt fördefinierade aktiviteter. Projektledaren ansvarar för praktiska rutiner och uppföljning av redovisningen för att säkerställa att projektrelevant tid redovisas.

PROJEKTSTYRNING

Projektägaren leder styrgruppens arbete och innehar rollen som styrgruppsordförande. Styrgruppen ansvarar för att följa projektets verksamhet på operativ och strategisk nivå och löpande gällande förankringen och implementering av resultat i den egna organisationen. Styrgruppen fattar beslut avseende budgetändringar som bedöms medföra en förändring eller påverkan på projektresultat som till exempel ändrade personalresurser. Projektägaren tar beslut om eventuella mindre budgetändringar och rapporterar dessa till styrgruppen. Projektledaren stödjer styrgruppen genom att förbereda redovisningen av projektverksamhet och resultat samt ta fram agenda, protokoll, beslutsunderlag och redovisning till styrgrupp. Projektägaren och styrgrupp ansvarar för och fattar beslut om eventuella budgetändringar och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

riskhantering.

DELTAGARUPPFÖLJNING OCH TIDRAPPORTERING

Projektledaren ansvarar för att tillsammans med projektteamet upprätta och implementera rutiner för deltagaruppföljning som exempelvis in- och utskrivningsdokument, tidrapporter, deltagaruppföljning och statistik. Projektmedarbetarna är ansvariga för den löpande uppföljning av projektdeltagarna.

Projektdeltagarna med ett biståndsbeslut kommer vara inskrivna i socialtjänstens verksamhetssystem Treserva. Här samlas myndighetsbeslut, dokumentation och samtycke kopplat till respektive individärenden.

Gällande tidrapportering för deltagare då deltagarnas tid inte utgör grund för medfinansieringen ansvarar projektteamet för den manuella redovisningen av deltagartiden. Projektet använder ESF:s blanketter för detta. Projektledaren sammanställer deltagartiden och rapporterar till SCB.

Gällande intyg så kommer projektet att följa socialtjänstens rutiner för intyg i form av samtyckesavtal. För ungdomar under 18 år samlas samtycke in från vårdnadshavare. Samtyckesavtal finns sparade enligt socialtjänstens rutiner.

Beskriv vilken extern personal som krävs för genomföra projektet.

EXEMPEL PÅ EXTERN PERSONAL

- Extern utvärderare - projektet har för avsikt att anlita en extern utvärderare i form av en löpande kvalitativ och kvantitativ uppföljning av projektet. Upphandlingen av den externa utvärderaren görs via kommunens upphandlade tjänster inom avtalsområdet: Verksamhets- och organisationskonsulter, Delområde A, Verksamhets- och organisationsutveckling (IK22353-09). I upphandlingen av extern utvärderare kommer krav på utbildning i till exempel genusteori, genusvetenskap och normmedvetenhet att ställas. Kunskap om tillgänglighet, mänskliga rättigheter och diskrimineringslagen kommer att värderas högt och utgöra ett kriterium vid tilldelningen.

- Workshopledare, processledare etc.

För projektets planerade innovationsworkshops och i det fall det bedöms relevant kommer projektet upphandla extern personalresurs för till exempel workshops eller processledning. Innovationsverktyget Tjänstedesign används inom Göteborgs Stad om stadens egna personalresurser är upptagna kan det vara aktuellt att köpa in liknande innovationsstöd externt.

- Kompetensinsatser genuskunskap, machokultur, hedersnormer etc.

Inom kommunen och regionen finns kompetenscentra för till exempel våld i nära relation och hedersrelaterat våld. Projektet kommer att söka kompetensstöd från dessa centra och komplettera kompetensinsatser vid behov genom anlitande av extern expertkunskap. Det kan gälla kompetensinsatser som bedöms nödvändiga för projektgenomförande och för innovationsprocessen. Detta kan till exempel handla om kompetens kring jämställdhetsintegrering, icke-diskriminering och tillgänglighet. Det kan även handla om mer specifika kompetensinsatser med koppling till projektmetoden.

- Samskapande

Gällande samskapande och aktiviteter kopplade till deltagarnas påverkan på innehåll och utförande av projektmodellen kan det eventuellt bli aktuellt att anlita extern specialistkompetens för till exempel genomföra intervjuer, fokusgruppsintervjuer eller leda samskapande workshops med professionella och

Medfinansieras av
Europeiska unionen

deltagare.

Beskriv hur ni kommer att konkurrensutsätta externa kostnader.

INKÖP OCH UPPHANDLING AV EXTERN PERSONALRESURSER

Projektet lyder under kommunens regler för inköp och upphandling i enlighet med Göteborg Stads riktlinje för inköp och upphandling (Dnr 0145/22 (0044/22) och i enlighet med lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). I första hand kommer tjänster och resurser upphandlas i enlighet med Göteborgs ramavtal. Om avtal saknas eller inte motsvarar projektets alternativ ESF-rådets krav och tjänstebeskrivning (utvärderare) kommer projektet att följa kommunens riktlinjer och process för direktupphandling.

Projektledare och projektkononom ansvarar för upphandling och inköp av externa tjänster och resurser samt att säkerställa att alla inköp görs enligt Göteborg Stads riktlinjer för inköp och upphandling och LOU. Göteborg Stads förvaltning för inköp och upphandling kan vid behov vara ett konsultativt stöd vid inköp utanför ramavtal.

Beskriv er ekonomiska förmåga.

Enligt Göteborg Stads föreskrifter för ekonomihantering och redovisning av EU-stöd ska samtliga förvaltningar och bolag följa gällande lagar och regler utifrån kommunallagen (KL), Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), rekommendationer från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och upprätta kontrakt/avtal för det enskilda stödet.

SÄRREDOVISNING OCH PROJEKTKOD

För att säkerställa krav på särredovisning ska alla EU-finansierade projekt använda en central projektkod för EU-projekt. Projektkoden tillgodoser EU:s krav på särredovisning av projekt gentemot ordinarie verksamhet. I de fall flera förvaltningar ingår i EU-projektet ska samtliga enheter använda den för projektet tilldelade centrala EU-projektkoden.

SOCIALFÖRVALTNING NORDOST HAR EKONOMISK FÖRMÅGA OCH ERFARENHET ATT HANTERA OCH DRIVA EU-PROJEKTET

Socialförvaltningen Nordost har lång erfarenhet av att driva EU-finansierat utvecklingsarbete. Förvaltningen följer stadens riktlinjer för hantering av EU-medel som finns i kommunens ekonomihandbok. Kravet på särredovisning hanteras genom att projekten får en centralt tilldelad projektkod i ekonomisystemet vilket gör att alla ekonomiska transaktioner och all ekonomisk aktivitet särredovisas och kan följas. Därtill har projektkonomen avstämningar med projektägaren kring eventuella medel som finns på balansräkningen och boka över dessa till resultatet när medel har använts.

Göteborgs Stad, Socialförvaltningen Nordost har god betalningsförmåga och likviditet att hantera projektets kostnader fram till utbetalningarna från ESF. Projekts ekonomiska hantering och uppföljning placeras inom projektägarens verksamhetsansvar. Projektkonomen ansvarar för att säkerställa att inbetalningar från ESF konterats på rätt sätt samt att projektkostnader (och endast projektkostnader) har konterats på projektkoden. Personalresurser kan även kopplas till projektkoden via Stadens personalsystem Personec.

Projektägare och styrgrupp ansvarar och fattar beslut om eventuella budgetändringar som medför en förändring eller påverkan på projektresultat. Projektledaren ansvarar för rapportering till ESF-rådet och avstämmer förslag på eventuella ändringar med ESF-rådets handläggare.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Dokumentation hanteras i enlighet med kommunens föreskrifter och riktlinjer för dokumenthantering och arkivering. Projektet, som en del av Socialförvaltningen Nordost i Göteborgs Stad, lyder under socialtjänstlagen och de regler som gäller för sekretess och samtycke vad gäller redovisning av individer och hantering av deltagarinformation.

Beskriv vilken typ av intäkter som projektet kommer att generera.

**Har moms inkluderats i de faktiska kostnaderna i budget?
(gäller ej projekt med 40%-modellen)**

Nej

Förankring

Beskriv hur projektansökan är förankrad hos stödsökande och hos övriga aktörer som medverkar i projektansökan.

Projektansökan bygger till stor del på de aktiviteter, samarbeten och kunskap som inhämtas under ESF-förstudien En blind fläck - tjejer och gängkriminalitet (2022). Flera olika parter har varit inblandade i förstudiens datainsamling, i synnerhet medarbetarna från UngNordost som arbetar koordinerande och konsultativt med målgruppen unga i riskzon och fältsekreterare och uppsökande personal som finns där ungdomarna är.

LOGICAL FRAMEWORK APPROACH (LFA)

LFA är en målstyrd projektplaneringsmetod. Metoden har fungerat vägledande i arbetet med att ta fram projektets förstudie och genomförandeplan det vill säga den här projektansökan. Under förstudiens LFA-workshop samlades ett 60-tal perspektivbärare för att gemensamt göra en problemanalys. Deltagarna representerade flera olika samhällsinstitutioner och verksamheter som arbetar nära målgruppen däribland Ungdomsmottagningen, Mini-Maria, Mika-mottagningen, Kriminalvården, Arbetsförmedlingen Krami, kommunens arbetsmarknadsenhet, sexualmedicinskt centrum, Fryshuset, Brå med fler. Det övergripande syftet med LFA-workshopen var att genom dialog mellan olika perspektivbärare identifiera utmaningar, samarbetsbrister och möjligheter och omsätta dessa i ett utvecklingsarbete.

IDÉSKISS OCH GENOMFÖRANDEANSÖKAN

Mot bakgrund av förstudiens resultat och de rekommendationer som identifierades togs en idéskiss fram av projektledaren för UngÖst och Utvecklingsledare EU. Idéskissen har sedan bearbetas tillsammans med en rad olika interna verksamheter däribland, socialtjänstens myndighetsutövning, SSPF-och SIG-nätverk och externa partners däribland lokalpolisen i nordost och sexualmedicinskt centrum SMC-Pilen.

Idéskissen har sedan utvecklats och konkretiserats i en genomförandeplan och projektansökan. Ansökan har sedan förankrats hos projektets huvudaktörer socialtjänst, polis och sexualmedicinskt centrum SMC-Pilen.

Förutom huvudaktörerna har också förstudien och idéskissen har presenterats för polisens avdelning Utveckling av Brottsbekämpning UB, Nationella operativa avdelningen (NOA) och Umeå universitet, institutionen för socialt arbete och forskningsprojektet " Tjejer i kriminella gäng".

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Beskriv hur projektets styrgrupp kommer att sättas samman. Beskriv hur styrgruppens aktörer är relevanta för att tillvarata projektets intressen och resultat.

Styrgruppsarbetet kommer att bestå av två nivåer; den operativa nivån och den strategiska nivån. Erfarenheterna från de båda ESF-projekten UngÖst och UngÖst 2.0 visar att den operativa projektverksamheten kan bli lidande om styrgruppen enbart består av representanter för samarbetspartners på en hög strategisk nivå. Medan å andra sidan implementeringen av resultat och delresultat kan bli lidande om styrgruppen enbart består av operativa chefer på enhetsnivå. För att överbrygga detta siktar projektet att sammanföra båda nivåerna.

AGILT STYRGRUPPSARBETE

Att driva en innovationsprocess, som detta projekt har för avsikt att göra, förutsätter ett mer agilt förhållningssätt till projekt mål och projektplan som naturligt behöver anpassas utifrån den kunskap och erfarenheter som testas och utvecklas i projektet. I motsats till traditionellt styrgruppsarbete, med fasta avstämningar och redovisning av milstolpar bedömer vi att styrningen av projektets innovationsarbete behöver vara mer agilt. Det vill säga lättroligt, anpassningsbart och följsamt. Detta förutsätter en utforskande inställning till projektverksamheten där styrgruppen styr projektet åt önskat håll samtidigt som de behåller fokus projektmålen samt vad gäller prioriteringar och indikatorer som utvecklas och förändras under projektets gång. Om styrgruppen har ett traditionellt förhållningssätt blir det svårt för medlemmarna att anpassa sina förväntningar och mål i takt med förändringarna som sker.

Genom ett agilt styrgruppsarbete har styrgruppen större möjligheter att vara mer följsamma och lyssna in behoven hos såväl målgruppen som samarbetspartners. På så vis bättre påverka riktningen av projekts innovativa ansats.

Den operativa styrgruppen ansvarar för innovationsprocessens löpande verksamhet och träffas regelbundet cirka var 6:e vecka. Representanter från samarbetspartners på strategisk nivå bjuds in tillsammans med den operativa styrgruppen cirka två gånger om året. Fokus för dessa styrgruppsmöten är frågor som rör uppskalningsbarhet, finansiering och implementering.

STYRGRUPPERNAS SAMMANSÄTTNING

Styrgruppens sammansättning är viktigt för att nå förväntade resultat och stöd till innovativa processen. Medlemmarna ska vara relevanta, ha mandat att fatta beslut på sina respektive nivåer, ha ett genuint intresse för sakfrågan samt ha tid att engagera sig. Medlemmarna på både operativ och strategisk nivå är tillfrågade och engagerade i frågan. De representerar tre centrala samhällsaktörer det vill säga kommun, polis och hälsosjukvård. De har uppdrag och mandat att inom sina respektive organisationer förankra projekterfarenheter och resultat samt att driva samverkansprocesserna mellan parterna. Medlemmarna på den operativa nivån har utvecklingsuppdrag inom sina respektive organisationer och mandat att driva utvecklingsarbete avseende samverkan och rutiner på operativ nivå. De som representerar den strategiska nivån har uppdrag och mandat att driva samverkansfrågor inom olika tvärgående samverkansforum och att föra in projektresultaten i bredare sammanhang inklusive den politiska nivån.

I den operativa styrgruppen ingår:

- Projektägare som också är enhetschef UngNordost
- Kommunpolisen i Nordöstra Göteborg med uppdrag att driva Polismyndighetens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i samverkan med kommunen och övriga lokalsamhället.
- Legitimerad barnmorska Sexualmedicinskt centrum, SMC-Pilen (VGR)

Medfinansieras av
Europeiska unionen

- Projektledaren utifrån uppdraget att stödja och koordinera styrgruppens arbete.

I den strategiska nivån:

- Avdelningschef, familjemottagning och resurser Barn och Vuxna, Socialförvaltningen Nordost
- Polisintendent, Polisregion Väst, Lokalpolisområde Storgöteborg Nordost
- Enhetschef, Sexualmedicinskt Centrum SMC-Pilen, Västra Götalandsregionen

Projektägaren är ordförande och driver styrgruppsarbetet med stöd av projektledaren, projektkonom och utvecklingsledare EU.

Sammanfattning

På svenska

Det här projektet handlar om tjejerna som växer upp, lever i eller på annat sätt har anknytning till den gängkriminella miljön. Tjejer som många gånger är osynliga och "går under radarn" och därför förblir oupptäckta av polis, socialtjänst, hälso- och sjukvård och andra samhällsaktörer. Tjejernas situation uppmärksammas inte i tillräckligt hög grad och utsattheten de eventuellt befinner sig i förbises ofta, likaså rollen tjejerna spelar i den organiserade brottsligheten. Projektets övergripande målsättning är att bidra till att unga tjejer i riskzon för långvarig socioekonomisk utsatthet upplever ökad egenmakt och delaktighet i samhället samt möjlighet att påverka sin egen framtid. Detta förutsätter utvecklingen av nya angreppssätt, nya verktyg och ny kompetens som fångar upp och är anpassat efter målgruppens situation och behov. Syftet med projektet är att utveckla förmågan hos samhällsaktörer att upptäcka och tillgängliggöra ett tvärgående genussensitivt samhällsstöd riktat till unga tjejer. Projektet kommer genom socialt innovativa ansatser att utveckla nya former för samhällsstöd riktat till målgruppen. Målet är att tjejerna som befinner sig i den gängkriminella miljön och som är i riskzon för långvarig socioekonomisk utsatthet återupptar studier och etablerar sig på arbetsmarknaden.

På engelska

This project is about girls associated with a gang environment, that may have grown up in a gang-related area or home or may be closely affiliated with gang-related crime. These girls are often ignored or unnoticed by people in general; they go under-the-radar. They are in general undetected by the police, social services, health care, and other social actors. Their situation is not given enough attention and the vulnerable position they may find themselves in is often overlooked, as well as the role girls play in gang-related crime. The overall objective of the project is to contribute to the inclusion and well-being of young girls at risk of long-term socio-economic vulnerability. Support their increased empowerment and participation in society and their ability to influence their own future. This requires approach and collaboration between social actors to develop knowledge, new tools, and new skills that capture and are adapted to the girl's situation and needs. The project, as a social innovation, aims to develop the ability of social actors to identify and make available cross-cutting gender-sensitive social support aimed at young girls in a gang environment. Through social innovative approaches, the project will develop new forms of community support aimed at the target group. The goal is for the girls, who are associated or affiliated with organized crime and who are at risk of long-term socio-economic vulnerability, to engage in their own education and establish themselves in the labor market.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Ekonomi - Budget

Kostnader	7 994 910 kr
Budgeterad medfinansiering från projektet	5 %
Krav på medfinansiering från projekt	5 %

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Bilaga:
Budgetspecifikation

Datum:
2023-09-04

Diarienummer:
23-026-S15

1 (2)

Kostnader socialfond			8 394 910 kr
Direkta kostnader			8 394 910 kr
Personal			7 074 910 kr
Kostnadsbärare	Beskrivning av arbetsuppgifter i projekt	Tjänstgöringsgrad	Summa
GÖTEBORGS KOMMUN	Leda metodutveckling, följa upp mål och aktiviteter samt rapportera.	100	1 926 572 kr
GÖTEBORGS KOMMUN	Koordinerade och stödjande roll riktad till deltagare under 18 år	100	1 926 572 kr
GÖTEBORGS KOMMUN	Samordna insatser kring deltagare från 18 år	100	1 926 572 kr
VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN	Kliniskt vård och behandling riktad till deltagare	50	909 880 kr
GÖTEBORGS KOMMUN	Följa upp, administrera, ansökan om utbetalning	20	385 314 kr
Externa tjänster			1 050 000 kr
Kostnadsbärare	Beskrivning		Belopp
GÖTEBORGS KOMMUN	Extern utvärderare		700 000 kr
GÖTEBORGS KOMMUN	Extern kompetensutbildning och workshopledning etc.		350 000 kr
Resor och logi			200 000 kr
Kostnadsbärare	Beskrivning		Belopp
GÖTEBORGS KOMMUN	Transnationellt samarbete		200 000 kr
Utrustning och materiel och deltagarlokalerna			70 000 kr
Kostnadsbärare	Beskrivning		Belopp
GÖTEBORGS KOMMUN	Spridningskonferens och spridningsmaterial etc.		70 000 kr

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Bilaga:
Budgetspecifikation

Datum:
2023-09-04

Diarienummer
23-026-S15

2 (2)

Offentlig medfinansiering	400 000 kr
Övrig offentlig medfinansiering	400 000 kr
Projektägare - andel av kostnader	400 000 kr
Kostnadsbärare	Belopp
GÖTEBORGS KOMMUN	400 000 kr